Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ,
Óvoda, Általános Iskola és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
(8700 Marcali, Berzsenyi u. 114.)

Iktatószám: T/0036-001/2017.

SOMOGY MEGYEI GYERMEKVÉDELMI KÖZPONT, GYERMEKVÉDELMI KÖZPONT ÓVODÁJA, ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA ÉS GYERMEKOTTHONA

SZAKMAI PROGRAMJA

Készítette:

.....

Krénusz István
szakmai vezető

Jóváhagyta az intézmény részéről

.....

Tomorné Huber Éva
igazgató

Jóváhagyta a fenntartó részéről

.....

Tóth László Norbert
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Somogy Megyei Kirendeltség
igazgató

Hatályos: 2016. november 15. napjától

Tartalomjegyzék

1. A GYERMEKOTTHON TÖRTÉNETE 5

1.1. KÉP A MŰKÖDŐ GYERMEKOTTHONRÓL 5
1.2. AZ INTÉZMÉNY KÜLSŐ KÖRNYEZETE, KAPCSOLATAI: 6
1.3. TÁRGYI FELTÉTELEK 7

2. GYERMEKOTTHONRA VONATKOZÓ STRUKTURÁLIS SZABÁLYOK 7

2.1. GYERMEKOTTHONUNK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI: 7
2.2. A GYERMEKOTTHONUNK EGYÉNI SAJÁTOSSÁGAI 8
2.3. A GYERMEKOTTHONBAN FOLYÓ NEVELÉS CÉLJA 9
2.4. A NEVELÉSI CÉLOKBÓL ADÓDÓ FELADATOK 9
2.5. KÜLÖNLEGES FELADATOK 11
2.5.1. Különleges ellátás 11

3. A GYERMEKOTTHONBAN ÉLŐ GYERMEKEK, FIATALOK JELLEMZŐI, A CSOPORTALAKÍTÁS ELVEI 13

3.1. A MŰKÖDÉSHEZ SZÜKSÉGES ENGEDÉLYEK 13
3.2. SZEMÉLYI FELTÉTELEK 13

4. A SZOLGÁLTATÁS SZABÁLYAI 14

4.1. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELI MÓDJA 14
4.1.1. A gyermek elhelyezése, elhelyezési javaslat, egyéni elhelyezési terv 14
4.1.2. UTÓGONDOZÓI ELLÁTÁS 15
4.2. A GYERMEK BEFOGADÁSA 16
4.3. EGYÉNI GONDOZÁSI ÉS NEVELÉSI TERVEK 17
4.4. A GONDOZÁS NEVELÉS ELEMEI 18
4.4.1. Esetkezelő szolgáltatások 18
4.4.2. Az esetkezelés folyamata 21
4.5. NEVELÉSI SZOLGÁLTATÁSOK: 21
4.5.1. Értéknevelés 22
4.5.2. Műveltségre nevelés 22
4.5.3. Szexuális életre, párkapcsolatokra való felkészítés 23
4.5.4. Tanulás segítése 23
4.5.5. A gyermekotthoni nevelő munka módszerei 23

5. REKREÁCIÓS SZOLGÁLTATÁSOK: 25

5.1. EGÉSZSÉGÜGYI ÉS ÉTKEZÉSI SZOLGÁLTATÁSOK: 26
5.2. NAPI ÉLETGYAKORLAT 27
5.2.1. Napirend 28
5.2.2. Nevelők, gyermekfelügyelők és gyermekek együttműködésének koordinálása 30
5.2.3. Jutalmazás, büntetés 31
5.2.4. Családokkal való kapcsolattartás 32
5.3. A GYERMEKOTTHON KAPCSOLATRENDSZERE 34
5.3.1. Szponzorálás 35
5.3.2. Külföldi kapcsolatok 35
5.4. A SZAKMAI FELKÉSZÜLTSÉG BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJAI, FORMÁI 35
5.5. ELBOCSÁTÁS AZ OTTHONBÓL 37
5.6. SZAKMA ETIKA 37

5.7.DOKUMENTÁCIÓ 38
5.8.A „MACIS" NYILVÁNTARTÁS 39

6. A GYERMEKI JOGOK, ÉS A GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMÉVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK **39**

7. AZ INTÉZMÉNYT IGÉNYBEVEVŐK TÁJÉKOZTATÁSÁNAK HELYI MÓDJAI **40**

ZÁRADÉK: **41**

MELLÉKLETEK 41
1.SZÁMÚ MELLÉKLET: HÁZIREND
2.SZÁMÚ MELLÉKLET: EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS UTÓGONDOZÓI ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐ FIATAL FELNŐTT TÁMOGATÁSA

Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ,
Óvoda, Általános Iskola és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
(8700 Marcali, Berzsenyi u. 114.)

Intézmény elnevezése:	Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ, Gyermekvédelmi Központ Óvodája, Általános Iskolája és Gyermekotthona
Intézmény címe:	8739 Nagyszakácsi Kossuth L. utca 93.
Székhely intézmény neve:	Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ, Óvoda, Általános Iskola és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
Székhely címe:	8700 Marcali, Berzsenyi u. 114.
Fenntartó szerv neve, székhelye:	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság 1132 Budapest, Visegrádi u. 49.
Működési terület:	Somogy megye

Ellátandó alaptevékenysége: gyermekotthoni ellátás (36 fő)
Óvodai nevelés ellátás (2016-2017 szünetel)
Iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése
Oktatása 1-4. évfolyam
Általános iskolai napközi otthoni nevelés

Az intézmény típusa: gyermekvédelmi szakellátási intézmény, óvoda, általános iskola.
Az általános iskola és óvoda a köznevelési törvénynek megfelelően önálló pedagógiai, nevelési programmal rendelkezik, melynek alapelvei, céljai összhangban vannak a gyermekotthon szakmai programjával, biztosítva a többcélú intézményben zajló pedagógiai munka egységes megvalósítását.

Küldetés nyilatkozat

Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ, Gyermekvédelmi Központ Óvodája, Általános Iskolája és Gyermekotthona elkötelezi magát minden belső és külső tevékenységében, hogy partnerei igényeit minél teljesebb körben törekszik kielégíteni, rugalmasan alkalmazkodva az intézményünket érintő kihívásokhoz. Alapvetően a neveltjeink igényeinek kívánunk megfelelni, és érdekeiket szolgálni. Otthonunk a gyermekek mindenek felett álló érdekeit képviseli olyan légkörben, amely hozzájárul biztonságérzetükhöz, zavartalan testi, lelki fejlődésükhöz.
A gyermekotthon munkatársai, akik ezt a nehéz hivatást választották, elkötelezettek a gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekek sokoldalú személyiségfejlesztésére, esélyeik növelésére. Vállalják saját magukat: érzéseiket, ismereteiket. Valamennyien nevelünk, „tanítunk", a legnehezebben elsajátítható ismereteket adjuk át: a mindennapi viselkedés szabályait, az elfogadott társadalmi, erkölcsi normákat, a szociális viselkedés mintáit. A külső és belső képzések, az innováció, új módszerek megismerése az intézmény fejlesztésének elengedhetetlen feltétele, melyben segít a vezetés támogató attitűdje.
Minden tevékenységünkkel azt szeretnénk elérni, hogy intézményünkben felnövekvő gyermekek társadalmilag hasznos, egyénileg sikeres, boldog emberekké váljanak.

1. A gyermekotthon története

A 41 éve működő nevelési intézmény, változásokon, struktúraváltáson ment keresztül.
Az 1970-ben létesített nevelőotthon a gyermekvédelmi alapellátások fejlődésének időszakára esik. A kollégium típusú elhelyezésben részesülő 60 fő gyermek (6-16 éves korú gyermek) nevelését látta el, kik súlyos tanulási nehézségekkel, magatartászavarral küzdöttek, közben az alsó tagozatos tanulmányaikat végezték.
A nevelést a jól kiépített patronálási rendszer, valamint a belső iskola oktató munkája erősítette.
A növendékek az alsó tagozatos tanulmányaik befejezése után a nágocsi nevelőotthonba kerültek.
Az 1980-as években a gyermekvédelemben történő változások, a politika „megengedőbbé" válása a gyermekvédelem kérdéseiben változást indított el. Kutatások kezdődtek el, fejlesztési programok kerültek a nevelőotthonba.
1983-ban nyitottunk az alsó korhatár felé, óvodáskorú gyermekek kerültek az otthonba. Az intézmény koedukálttá vált.
1989-ben kialakítottuk az első referencia csoportot, a szolgálati lakásban elhelyezett növendékeknek, a funkcionális családmodell nevelési feltételeit biztosítva.
A felső tagozatos gyermekek Böhönyére jártak iskolába, az alsó tagozatos tanulmányaik befejeztével, megszűnt az otthonváltás.
Pályázati források segítségével és megyei támogatással az intézmény padlásterében 2, az első emeletén 2, összesen négy lakóegység kialakítására került sor, a funkcionális családmodell működését biztosítva. 1991-ben, így széles korhatárú koedukált intézménnyé alakultunk.
A tömeges elhelyezés ártalmai csökkentek, az egyéni fejlesztés lehetőségei megteremtődtek, nevelési helyzetek kihasználása pozitív irányban fejlődött. Az önálló életvitel esélye nőtt.
1997-ben lakóházat vásároltunk Mesztegnyőn, ahol 12 fő állami gondoskodásban nevelkedő gyermek került elhelyezésre. A tapasztalatszerzési lehetőség tágult, a tevékenységi kínálat nőtt, a gyermekek a lakóhely közösségébe, életébe integrálódtak.
1998-ban Kéthelyen került sor lakásotthon vásárlásra, ahol 8 fő gyermek teljes körű ellátása történik.
1999-ben Marcaliban vásárolt lakás, fiatal felnőttek önálló életvezetésre felkészítését, eredményesebb társadalmi beilleszkedését szolgálja.
2001-ben Böhönyén vásárolt családi ház, lakásotthon 10 fő gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyermeknek nyújt teljes körű ellátást.
A nagy létszámú gyermekotthonban a struktúraváltással 40 fő gyermek, fiatal felnőtt elhelyezése valósult meg.
2008-ban a Somogy Megyei Önkormányzat intézmény összevonásokat hajtott végre, melynek következtében a marcali Százszorszép Gyermekotthonból, a nagyszakácsi intézményből valamint a hozzá tartozó lakásotthonokból létrehozta a Somogy Megyei Önkormányzat II. sz. Gyermekvédelmi Intézményét.
2011-ben létrejött a SMÖ. Gyermekvédelmi Igazgatósága, melynek tagintézménye a SMÖ Gyermekvédelmi Igazgatósága Óvodája, Általános Iskolája és Gyermekotthona.

1.1. Kép a működő gyermekotthonról

A megyei gyermekvédelmi intézmények összevonása után a gyermekotthonban strukturális változást jelentett, hogy a három lakásotthon önállóan alkotja az I.sz. lakásotthoni körzetet. A Nagyszakácsiban lévő tagintézmény (a köznevelési törvénynek megfelelő terminológia) többcélúságával önálló szakmai egységet alkot.

Gyermekotthonunkban olyan gyermekek és fiatalok élnek, kiknek családjában az alapellátás segítő tevékenysége nem volt eredményes, a szülők vagy nem voltak képesek, vagy nem akarták az együttműködést a szakemberekkel. Életviteli problémák, agresszivitás, bűnöző életmód, alkoholizmus, elhanyagoló nevelés, fizikai és pszichés bántalmazás vezettek a gyermekek családból való kiemeléséhez. A szülők kompetencia hiányában nem tudták kezelni a serdülőkori problémákat, melyek csavargás, iskolakerülés, antiszociális magatartás, bűnözés, esetenként prostitúció formájában mutatkoztak meg a gyermekeknél, melyek szintén a szakellátásba kerüléshez vezettek. A kamaszkorban a gyermekotthonba bekerülők száma nő, a velük való bánásmód komoly pedagógiai, pszichológiai feladat.
A veszteség, a hiány, melyet a gyermekek bekerülésükkor elszenvedtek, meghatározó személyiségfejlődésükben.
A gyermekotthon alkalmas ötös, hatos testvérsorok fogadására is. Óvodáztatásuk, alsó tagozatos iskolai oktatásuk az intézményen belül megoldott, így nem kényszerülnek a bekerülés okozta trauma után többféle gyermek és nevelői közösséghez alkalmazkodni. Az óvónők, tanítók, gyermekotthoni nevelők, gyermekfelügyelők egy nevelő közösséget alkotnak, napi kapcsolatot tartanak egymással, egységes nevelési elvek szerint dolgoznak. Az együttműködés eredményeként e korosztály biztonságban, elfogadó, családias környezetben nevelkedik.
Az óvoda és iskola személyi és tárgyi feltételeivel alkalmas a sajátos nevelési igényű gyermekek oktatására, nevelésére, komplex prevenciós és képességfejlesztő programjával, így enyhén értelmi fogyatékos, diszlexiás, diszgráphiás, tanulási és magatartási zavarral küzdő gyermekek eredményesen oktathatók, testvéreiktől nem kell elszakadniuk, különleges szükségletük miatt. A hozott hátrányok kompenzálása az óvodai és alsó tagozatos évek alatt olyan eredményes, hogy gyermekeink a 15 km-re fekvő böhönyei általános iskolában 5. osztályban nem kényszerülnek évismétlésre.(utánkövetéses vizsgálat eredménye)
A felső tagozatos korú gyermekek a böhönyei általános iskolában folytatják tanulmányaikat, a továbbtanulók 20 km-es körzetben lévő szakiskolákba járnak, nem veszik igénybe a kollégiumi ellátást, a délutánt a gyermekotthonban töltik.
Az enyhén értelmi fogyatékos gyermekek a marcali Hétszínvirág Iskolában vagy a nagybajomi speciális tantervű iskolában folytatják a 4. osztály befejeztével tanulmányaikat.
A gyermekotthonban 3 lakóegység működik egy épületben. A lakócsoportok a gyermekek kor és nem szerinti összetételének megfelelően egyediek, ugyanakkor a nevelési alapelvek mentén egy közösséget alkotnak.

1.2.Az intézmény külső környezete, kapcsolatai:

A gyermekotthonunk telepítése, lakókörnyezete kulcsfontosságú kérdés, hiszen lehetőségeit, sajátos arculatát döntően befolyásolja.
Az otthon Nagyszakácsi kisközségben található dél-Somogyban, a Balatontól 25 km-re. Az egykor nagy múltra visszatekintő falu (királyi szakácsok földje) ma 450 fő lakosú, elöregedő, hátrányos helyzetű település. Tömegközlekedési eszközzel nehezen megközelíthető (napi két buszjárat). Magas a munkanélküliek aránya. A legnagyobb munkáltató a gyermekotthon és az önkormányzat. A szolgáltatást két élelmiszerbolt jelenti, kulturált szórakozási lehetőség nincs. A falu lakóinak többsége hátrányos helyzetű család, rossz szociokulturális környezettel. A község infrastruktúrája fokozatosan kiépült, gáz, villany, internet szolgáltatás, rendelkezésre áll. A gyermekotthon fontos szerepet játszik a közösség életében. Ünnepségeket, rendezvényeket szervezünk, könyvtári szolgáltatást nyújtunk. Az intézményhez tartozó kultúrházat, sportpályákat, informatikai termet a helyi lakosság számára elérhetővé tesszük. Nagyon jó kapcsolatot alakítottunk ki az önkormányzattal. Rendszeresen támogatják otthonunkat pénzbeli

és természetbeli adományokkal. A Hagyományőrző Egyesület minden év augusztusában megszervezi a „Királyi szakácsok nyomdokán" című országos és nemzetközi főzőversenyt. A rendezvény alatt az intézmény, mint infrastrukturális háttér, rendelkezésre áll. A gyermekek és dolgozók aktívan részt vesznek a programokban.
A falu nyugodt környezetet biztosít a gyermekotthon lakóinak, amely főleg a kicsik nevelésében jelent nagy előnyt. Az elzártság miatt nehezen jutnak a gyermekek szórakozási lehetőségekhez, amely főleg a kamaszoknak okoz problémát.
Nehézséget jelent a bevásárlás, szakorvosi ellátás igénybevétele, kapcsolat a gyámhivatalokkal és egyéb hivatalos szervekkel. Az intézmény feladatellátása gépkocsi nélkül szinte elképzelhetetlen.

1.3.Tárgyi feltételek

Az intézmény több épületből álló épületegyüttest foglal magában, a főépület több szintes, itt kapnak helyet a lakóegységek, az iskola, a látogató helység és az irodák. A melléképületekben működik az óvoda és a konyha, valamint raktárhelyiségek, garázs, mosókonyha, a kazánok pedig külön épületben találhatók. A főépület első emeletén a Sziporka lakóegység, egy emelettel feljebb pedig a Pamatocska és a Csemete csoportok üzemelnek. Mindhárom csoport háztartási eszközökkel teljesen felszerelt, egymástól függetlenül üzemeltethető lakás. Rendelkeznek konyhával, vizesblokkal, mellékhelységekkel, nappalival, étkezővel, hálószobákkal, felnőttszobával. Állandó problémát jelent a vízvezetékrendszer elavult állapota. A fűtést és a meleg vizet széntüzelésű kazánok biztosítják. Az intézményben tálalókonyha működik. Nagy füves focipálya, betonozott kosárlabda pálya, játszótér a szabadtéri foglalkozások színtere. Az óvodának elkülönített udvara, játszótere van. A kultúrházban vannak az intézmény rendezvényei, valamint rossz idő esetén a sportfoglalkozások. Könyvtár is rendelkezésre áll neveltjeink számára, ahol nyugodt körülmények között tanulhatnak, felkészülhetnek a tanórákra, elmélyülhetnek egy-egy nekik tetsző téma rejtelmeiben. Nyitottabbá válnak a világ dolgaira, bővül a szókincsük, általános műveltségük magasabb szintre jut.

2. Gyermekotthonra vonatkozó strukturális szabályok

A gyermekotthon otthont nyújtó ellátást biztosít az ideiglenesen elhelyezett, nevelésbe vett gyermekek számára. A gyermekotthon szükség szerint befogadja a gyermek saját gyermekét, valamint az utógondozási ellátásban részesülő fiatal felnőttet, illetve annak gyermekét. (Gyvt. 5§(1) (2) bekezdés)

2.1.Gyermekotthonunk általános jellemzői:

- Címünk: 8739 Nagyszakácsi, Kossuth L. utca 93.
- Gyermekotthonunk teljes körű ellátást biztosít, azaz a gyermek testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődését elősegíti, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetésről, ruházattal való ellátásról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról gondoskodik.
- A gyermek számára a korához, állapotához és szükségleteihez igazodó gondozást, nevelést, oktatást, biztosítunk. Részt veszünk a gyermek sikeres szocializációjában, személyiségének alakításában, társadalmi integrációjában, esélyeinek növelésében.

- A gyermek gondozását és nevelését egyéni gondozási – nevelési terv alapján biztosítjuk.
- Elősegítjük a gyermek és családja kapcsolattartását, a kapcsolat elmélyülését és fenntartását. A családi kapcsolatok ápolása, segítése érdekében családgondozást végzünk.
- Elősegítjük, hogy minden gyermek sorsa véglegesen és megnyugtatóan rendeződjék, vérszerinti családjába való visszahelyezéssel, vagy ha erre nincs lehetőség, örökbefogadásával vagy nevelőcsaládba helyezésével.
- A gyermek sorsrendezésének érdekében együttműködünk a gyámhivatalokkal, gyermekjóléti szolgálatokkal, gyermekvédelmi szakszolgálatokkal. Együttműködünk a környékbeli oktatási, kulturális, egészségügyi intézményekkel, és velük szoros munkakapcsolatot alakítunk ki.
- A gyermekotthon lakóegységeiben önálló csoportgazdálkodás folyik, a fenntartó havi ellátmányt biztosít.
- A gyermekotthon a családi nevelés kiegészítésén kívül a gondozott gyermekek és fiatalok számára személyiségüknek megfelelő segítő, elfogadó légkört biztosít, szükség szerint egyéni segítséget nyújt a szocializációs hátrányok, konfliktusok és tanulási nehézségek leküzdésében.
- A gyámhivatal kirendelése útján a szakmai vezető gyámi feladatokat lát el.
- Utógondozási ellátást biztosítunk a 18-24 éves korú fiatal felnőttek számára a gyermekotthon épületében.
- A gyermekotthonban dolgozó szakemberek szakértelmükkel, építő jellegű észrevételeikkel, meglátásaikkal, javaslataikkal segítik a gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermekek érdekeinek, jogainak minél magasabb szinten történő megvalósulását.
- A gyermekotthon szakembereinek továbbképzésére nagy gondot fordítunk, a hagyományos tanfolyami képzések mellett támogatjuk a tréning módszert.

2.2. A gyermekotthonunk egyéni sajátosságai

- Gyermekotthonunk többcélú gyermekvédelmi intézmény, melyben alsó tagozatos iskola és óvoda is működik, egyedülállóként Somogy megye területén. Az iskola pedagógiai programja, az óvoda komplex nevelési programja alapelveiben egységet alkot a gyermekotthon szakmai programjában megfogalmazottakkal. A különböző egységekben a gyermekek falusi társaikkal együtt nevelődnek, tanulnak, ezzel biztosítva integrációjukat családban élő társaikkal. A kis létszámú óvodai és osztálycsoportokban a gyermekotthonba való bekerüléskor mutatkozó szocializációs hátrányok, tanulásban mutatkozó lemaradások csökkenthetők. A pedagógus közösség elhivatott az egyéni bánásmód által való nevelés, a gyermekek személyiségállapotából adódó fejlesztés iránt.
- A gyermekotthonban 6-18 év illetve utógondozói ellátottként 19-24 év közötti gyermekek élnek. A széles korhatár a gyermekek és fiatalok életének megszervezése, gondozásuk, nevelésük nagy kihívást jelent a nevelő közösségnek. Különösen a kamasz gyermekekkel való bánásmódra, szabadidejének tartalmas eltöltésére kell nagy figyelmet fordítani a falu elzártsága miatt. Ezért a gyermekotthon kínálatában a változatosság és az egyéni szükségleteknek megfelelő tevékenységek jelennek meg.
- 7 fő tartósan beteg, vagy enyhén értelmi fogyatékos gyermek számára különleges ellátást biztosítunk.

- A gyermekotthonunkba ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekeket is fogadunk. Az ő gondozásuk-nevelésük során más jellegű szükségletek is jelentkeznek, ami abból adódik, hogy sorsuk rendezése még folyamatban van.
- Gyermekotthonunk egyedisége a sokrétű alaptevékenységében rejlik, melyekhez rendelt célok, feladatok, módszerek a gyermeki személyiség többoldalú fejlesztését szolgálják.

2.3.A gyermekotthonban folyó nevelés célja

Tekintettel arra, hogy az óvodai és iskolai nevelés-oktatás programja az óvodai illetve oktatási nevelési programokban található, ezért jelen dokumentumban kizárólag a gyermekotthon nevelési céljait jeleníti meg.

A gyermekotthoni elhelyezés célja, hogy a gondozott gyermekek és a fiatalok számára otthont nyújtó ellátást biztosítson. Ennek részei a teljes körű ellátás, (ami kiterjed az élelem, a tisztasági szerek, a ruházat, a tanszer, a játék, szabadidős és sporteszközök szolgáltatására) a családgondozásra és az utógondozásra.
Célunk a gyermekotthonban, hogy a gyermekek és a fiatalok áttekinthető, a családi otthonhoz hasonlóan berendezett, általuk is alakítható, otthonos és biztonságos környezetben éljenek.
Cél továbbá, hogy az egyéni elhelyezési tervben foglaltakat team munkában megvalósítsuk és az egyéni gondozási nevelési tervekben megfogalmazott feladatokat teljesítsük. Így különösen, hogy (a gyermekek és a fiatalok) hozzájussanak:

- az egészségügyi ellátáshoz,
- személyiségük harmonikus fejlődéséhez, szükség esetén a személyiségkorrekcióhoz,
- az oktatáshoz,
- a fejlesztőpedagógiai, gyógypedagógiai fejlesztéshez,
- a szabadidő tartalmas eltöltéséhez.

Felkészíteni őket:

- a családjukba történő visszakerülésre,
- a pályaválasztásra,
- az önálló és felelősségteljes életre.

Kapcsolatot tartsunk:

- a gyermekek hozzátartozóival,
- iskolákkal,
- munkahelyekkel,
- a gyermekek érdekében eljáró más intézményekkel, hivatalokkal,
- gyermekeket támogató szervezetekkel.

2.4.A nevelési célokból adódó feladatok

A célok elérése érdekében a gyermekotthonnak gondozási, nevelési, rekreációs, esetkezelési, egészségügyi és étkezési szolgáltatásokat kell nyújtania és ki kell alakítani napi életgyakorlatát.
Megteremtjük:

- A jó egészségi állapot feltételeit
- napi ötszöri étkezés, vagy tartósan beteg gyermek esetén diétás étkezést
- a ruházattal, textíliával való ellátást
- személyi higiénia biztosítása
- mozgás, sport biztosítása

- Az új gyermekek befogadása, a beilleszkedésük segítése, az új életmód elfogadtatása, korábbi kötődéseinek, kapcsolatainak figyelembevételével
- Annak feltételeit, hogy a gyermek megismerhesse és becsülhesse önmagát, kiismerhesse magát környezetében.
- Annak lehetőségét, hogy tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek a számára megfelelő ellátásban részesüljön. Annak lehetőségét, hogy az iskolás korú gyermek a képességeinek megfelelő oktatási intézményben tanulhasson. Meg kell teremteni a tehetséggondozást és felzárkóztatás lehetőségét.
- Ki kell használni a többcélú intézmény előnyeit, az óvoda, iskola meglétét
- Annak lehetőségét, hogy szabadidejét tartalmasan tölthesse el, illetve hozzá kell juttatni a kulturális tevékenységek gyakorlásához.
- Zsebpénzt kell számára biztosítani és a legfiatalabb kortól kezdve kell tanítani a pénz értékére, felhasználására konkrét tevékenységeken keresztül.
- Annak lehetőségét, hogy a gyermek etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő nevelésben, oktatásban részesüljön.
- Annak lehetőségét, hogy személyes kapcsolatait ápolhassa, rendszeresen találkozhasson, és együtt lehessen vérszerinti szüleivel.
- Meg kell teremteni a feltételeket ahhoz, hogy a gyermek és vérszerinti szülő, örökbefogadó, nevelőszülő között egymást kölcsönösen ismerő, bizalomteljes kapcsolat alakuljon ki, mielőtt a családba távozás megtörténik.
- Annak lehetőségét, hogy a gyermek véleményt nyilváníthasson saját sorsát érintő kérdésekben, illetve mindezekről tájékoztatást kapjon.
- A gyermekotthonunkban dolgozó szakemberek kötelessége, hogy minden gyermek emberi méltóságát, személyiségét tiszteletben tartsa. A gyermekotthonban dolgozó szakemberek feladta, hogy folyamatosan képezzék magukat.
- A gyermekotthon feladata, hogy feltérképezze az adott településen és a környezetben azokat az intézményeket, amelyek külső szolgáltatást biztosítanak az otthonunknak (állami, civil, egyházi szervezetek, sportegyesületek, munkahelyek, prevenciós központok) és ezekkel az intézményekkel kapcsolatot kell tartani.
- A gyermek érdekében feladatunk együttműködni a társintézményekkel, így elsősorban a gyámhivatalokkal, gyermekjóléti szolgálatokkal, gyermekvédelmi szakszolgálattal, Pedagógiai Szakszolgálat Marcali Tagintézményével, Megyei Szakértői Bizottsággal.

Változnak az aktuális társadalmi elvárások, az oktatáspolitikai, gyermekvédelmi feladatok. Az eltérő és változó feladatok között az egész rendszernek a gyermek személyiségfejlesztését, a sérülések korrigálását kell szolgálnia, lehetővé kell tenni az egyéni képességek minél teljesebb fejlesztését, kiteljesedését. E szerteágazó feladatok megkívánják az egyeztetést, a koordinálást. Tudatos tervszerű munka nélkül a feladatok elvégzése lehetetlen.
Az egységes nevelői követelmények és gyakorlat kialakulását is csak közös erőfeszítéstől várhatjuk. A szakmai program egy átfogó pedagógiai terv, - a lakóegység-vezetők minden év elején elkészítik az adott évre az éves pedagógiai munkatervüket, konkretizálják a feladatokat, kidolgozzák a megvalósításhoz szükséges legeredményesebb módszereket. Munkájukat összehangoltan végzik. A feladatért végzett közös felelősség csak így biztosítható. Az „egységes bánásmód" a „pedagógiai egység" következetesség, rendszeres ellenőrzés, értékelés, elemzés határozza meg a pedagógiai folyamatot.
A fejlődés mércéje mindig a gyermek előző állapotához hasonlított változás legyen!

2.5.Különleges feladatok

Gyermekotthonunkban 7 fő különleges igényű kiskorú befogadására van lehetőség, akik enyhén értelmi fogyatékosok illetve tartósan beteg gyermekek. A testvérek között gyakran előfordul, hogy valamelyikük gyógypedagógiai ellátásra szorul, vagy tartósan beteg, de mivel megteremtettük az ellátás feltételeit, nem kell a testvéreket különböző gondozási helyen elhelyezni.
Az integrációs nevelésnek évtizedes hagyománya van intézményünkben. Feltételrendszerének megteremtése az alsó tagozatos iskolában kezdődött képességfejlesztő program kidolgozásával, pedagógusképzéssel, fejlesztő, illetve gyógypedagógus alkalmazásával, az köznevelési törvényben előírt habilitációs és rehabilitációs órák biztosításával. A gyermekotthoni csoportokban a nevelőket és gyermekfelügyelőket helyi képzésen készítettük fel az integrációs neveléssel kapcsolatos pedagógiai és pszichológiai feladatokra. A délutáni időszakban is zajlottak és zajlanak a fejlesztések erre a célra kialakított és jól felszerelt (pályázati forrásból) fejlesztő szobában.

Az integrált nevelés során a következőket valljuk:

- az integrált nevelésünk természetes életszituációból indul ki, a szükség esetén ellátott speciális, vagy különleges szükségletű gyermekek számára biztosítja a folyamatos kapcsolatot a normál adottságú társaival.
- normális szociális készségeket közvetítünk, amely megkönnyíti a későbbi társadalmi beilleszkedést.
- pozitív szereptanulási modelleket közvetítünk azáltal, hogy a gyermekek nem csupán a hasonlóan speciális vagy különleges szükségletűekkel élnek együtt.
- hozzájárulunk a speciális nevelési szükségletű gyermekek reálisabb önértékelésének alakulásához azáltal, hogy heterogén mércéhez viszonyíthatják erősségeiket és gyengeségeket.
- egyenlő jogok hangsúlyozásával toleranciára, humanizmusra nevelünk
- a természetes segítségnyújtás gyakorlásával közelebb kerülnek a másság elfogadásához, az előítélet mentes élet folytatásához
- az integrált nevelés gyakorlásával elfogadjuk a heterogén adottságokat, biztosítjuk az azokhoz való egyéni alkalmazkodást, és a gyermekek eltérő szükségleteihez igazodó , a gyermekek közötti kooperációra is építő befogadó családias hátteret.
- az eltérő nevelési igényű testvérek együtt nevelkedhetnek

2.5.1. Különleges ellátás

- **Enyhén értelmi fogyatékos gyermekek (BNO: F:70)**

Iskoláskorban válik egyértelművé, hogy a gyermek értelmi sérült, az iskola sok kihívást tartalmaz, felerősödnek a gyerekek között az intellektuális különbségek, adaptációs nehézségek jelentkeznek, mentális kora nem felel meg az iskolai követelményeknek.
A külső ingereket nem tudja kiemelni, szelektálni, általánosítani, figyelmi problémák, percepciós zavarok jellemzik. A szociális készségek akadályozottak, az iskolai magatartásban, a kooperációs készségben hiányok mutatkoznak. Nem érti a nyelvi utasításokat, szabályokat. Nem tudja nyomon követni a tanítási óra menetét, az iskolai sikertelenség frusztrációhoz vezet, amely magatartási zavarban, agresszióban mutatkozhat meg.
Késleltetési képessége igen gyenge, ahogy megkíván valamit, mindjárt meg akarja szerezni és ez sok konfliktus forrása lehet. Továbbá, ha nem látnak át, nem értenek egy helyzetet, könnyen

dühbe gurulnak, agresszívak lesznek. Belátó képességük, realitásérzékük kicsi. Szinte csak a közvetlen empirikus, gyakorlati megtapasztalást értik, a gondolkodás konkrét, még nincs, vagy fejletlen az elvont gondolkodás.
A gyermek emocionális állapota nagymértékben függ attól, hogy milyen a környezeti attitűd iránta és hogyan tud aktívan bekapcsolódni a közösség életébe.
Feladatok:

- A gyermek bekerülése előtt, az elhelyezési terv elkészítésének időszakában mérlegelni kell, hogy intézményünk megfelelő feltételrendszerrel rendelkezik-e a gyermek szükségleteinek megfelelő ellátásához.
- Felkészítjük a gyermek és nevelőközösséget a gyermek fogadására
- Kiválasztjuk a gyermek számára megfelelő csoportot, ahol nincs speciális szükségletű gondozott, életkorának megfelelő a csoport összetétele gyermek védelme érdekében
- A Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottsága, Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakvéleményének megfelelően elkészítjük az egyéni gondozási-nevelési tervet, valamint a gyógypedagógus az egyéni fejlesztési tervet, abban az esetben, ha a gyermek alsó tagozatos. Felső tagozatos esetében kiválasztjuk szükségleteinek legmegfelelőbb iskolát. A gyógypedagógus konzultál a befogadó iskola pedagógusaival, összehangolják az egyéni fejlesztési terveket.
- A gyógypedagógus által készített fejlesztési tervet megbeszéljük a gyermekotthoni csoport nevelő teamjével és a gyermekotthon pszichológusával.
- Az iskolánkban a gyermek integráltan nevelődik, ellátását a törvényben meghatározott óraszámban biztosítjuk. A gyermekotthonban a délutáni időszakban segítjük fejlesztésüket.
- Egyéni fejlesztési naplót vezetünk.
- Igénybe vesszük a marcali nevelési tanácsadó utazó gyógypedagógusainak segítségét
- Elfogadással, megértéssel, türelemmel kezeljük a magatartási problémákat.
- Gyakoroljuk az ösztön kielégítés késleltetését.
- Megkeressük a gyermek „erős" oldalát, melyet fejlesztve sikerélményhez juttatjuk, frusztrációjának oldása érdekében.
- Pszichológus segítségét vesszük igénybe
- A Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által előírt felülvizsgálatok dokumentációját elkészítjük, vizsgálatokon rész veszünk, ha szükséges új feladatokat határozunk meg.

- **Tartósan beteg gyermekek**

Tartós beteg gyermekek is általában testvérkapcsolatok folytán kerülnek gyermekotthonunkba. Ellátásuk, szükségleteik kielégítése komoly odafigyelést igényel a nevelő közösségtől. A község elzártságából adódóan a szakrendeléseken való megjelenés, kórházi ellátás igénybe vétele tömegközlekedési eszközökkel nem megoldható, ezért az intézmény gépkocsiját kell használnunk. A gyermek bekerüléskor hozza magával egészségügyi dokumentációját, kórházi zárójelentéseket, ambuláns kezelőlapjait, melyből kitűnik, milyen betegségben szenved, hol kezelték. A gyermekotthonban megbízási szerződéssel dolgozó háziorvos megvizsgálja a gyermeket, átnézi a dokumentációt, felveszi a kapcsolatot a tartós betegséget kezelő szakorvossal. Minél előbb telefonos egyeztetés alapján sor kerül az első kontrollvizsgálatra, melyet az ápolási nővér segítségével oldunk meg. Egyértelművé válik, milyen állandó

gyógyszerei vannak, milyen speciális figyelemre van szüksége a hétköznapok során, milyen szakorvosi ellátásra szorul.

Feladataink:

- Krónikus betegségben szenvedő gyermek fokozott védelme, figyelemmel kísérése
- Gyógyszer felíratása, beszerzése, beszedésük ellenőrzése
- Szakrendeléseken való megjelenés - időpont kérés, utazás megszervezése, pontos megjelenés
- Konzultáció a kezelő orvossal, háziorvossal
- Orvosi utasítások betartatása-gyermek felelősségének kialakítása saját egészségének védelme érdekében
- „Együttélés a betegséggel" való képesség fokozatos kiépítése
- Empátia, tolerancia, védelem kialakítása a gyermekközösségben

3. A gyermekotthonban élő gyermekek, fiatalok jellemzői, a csoportalakítás elvei

A gyermekotthonban 40 fő elhelyezésére van lehetőség. Kor és-nemi összetétele heterogén. Három lakócsoportban élnek.
Sziporka lakócsoport: 12 fő
Pamatok lakócsoport: 12 fő
Csemete lakócsoport: 12 fő
Fiatal felnőttek számára az önállósulási fázis támogatása érdekében egy garzonlakást alakítottunk ki, ahol 4 fő azonos nemű fiatalt tudunk elhelyezni.
A gyermekek és fiatalok jellemzőit a „Kép a működő gyermekotthonról" fejezetben mutattam be.

A csoportalakítás elvei:

- Koedukált, széles korhatárú összetétel, külön fiú, külön lány lakószobákban
- A testvérek azonos lakóegységbe kerülnek
- A csoport maximális létszámát a törvényi előírásoknak megfelelően csökkentjük, ha különleges szükségletű gyermek van a csoportban
- 10 éven aluli gyermekek helyének védettebb, elkülönülő biztosítása

3.1.A működéshez szükséges engedélyek

A 369/2013. (X. 24.) Kormányrendeletben felsorolt előírásokkal rendelkezünk.

3.2.Személyi feltételek

A gyermekotthonok létszám és minimum normáit a 15/1998 (IV.30.) NM. rendelet mellékletei tartalmazzák.

A szakdolgozók létszáma gyermekotthonban:

- 1 fő szakmai vezető
- 1 fő Gyermekvédelmi ügyintéző (érettségi, gyermekvédelmi ügyintézői végzettség)

- 1 fő Fejlesztő-szabadidős pedagógus
- 1 fő Gyógypedagógus
- 1 fő Pszichológus / megbízási szerződéssel, heti egy alkalommal 8 óra
- 3 fő Lakóegység vezető: (pedagógus oklevél)
- 3 fő Gyermekvédelmi asszisztens (érettségi, OKJ felsőfokú gyermekfelügyelői illetve szociális asszisztens végzettség)
- 9 fő Gyermekfelügyelő (alap- és felsőfokú OKJ gyermekfelügyelői végzettség)
- 1 fő Takarítónő
- 3 fő Konyhai személyzet
- 3 fő Fűtő, karbantartó
- 3 fő iskolai pedagógus
- 1 fő napközis pedagógus
- 2 fő óvónő
- 1 fő dajka

A munkatársak kiválasztásának szempontjai:

- az állás betöltéséhez szükséges végzettség,
- szolidaritás,
- gyermekközpontúság,
- nyitottság, rugalmasság,
- segítőkészség
- pozitív életfelfogás,
- jó problémamegoldó képesség

Nincs abszolút minta a „jó nevelő" meghatározására, mert többféleképpen lehet jó, egyedi habitusa képességei szerint, de:

- szeresse munkáját, a gyermekeket,
- a napi spontán (és szervezett) szocializációs folyamatok szakértő „irányítója" legyen, biztos pont, példa a gyermek számára, akivel azonosulhat,
- képes legyen empatikus, elfogadó légkör kialakítására a csoportjában, illetve tudja az egyedi kapcsolatokat és a konfliktusokat szakszerűen kezelni,
- korszerű ismeretei legyenek a gyermek személyiségéről,
- legyen néhány szabadidős tevékenységben jártas,
- érdekelje munkája, személyiségét, ismereteit tartsa karban, illetve fejlessze.

4. A szolgáltatás szabályai

4.1.Az ellátás igénybevételi módja

4.1.1. A gyermek elhelyezése, elhelyezési javaslat, egyéni elhelyezési terv

A szakmai program abban a folyamatban valósul meg, amit a gondozott gyermekek és fiatalok végigjárnak az otthonba kerülésüktől az onnan való elbocsátásukig, ill. utógondozásuk befejezéséig.

A gyermek, gondozási helyének meghatározása érdekében a Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ, Óvoda, Általános Iskola és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat által működtetett Megyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság – a gyámhivatal megkeresésére a gyermekre vonatkozóan szakvéleményt ad, és javaslatot tesz az elhelyezés formájára. A szakszolgálat ennek alapján készíti el az elhelyezési javaslatot és elhelyezési tervet.
A gyámhivatal elhelyezési értekezletet tart, ahol a szakemberek bevonásával mérlegelik

- a gyermek lakóhelyének oktatási intézményének megközelíthetőségét,

- testvéreit, családi kapcsolatait,
- az elhelyezés okát és várható időtartamát,
- személyiségállapotát, speciális szükségleteit, fejlesztési feltételeit,
- nemzetiségi, vallási kulturális identitását,
- nemét, életkorát, osztályfokát,
- a gondozáshoz-neveléshez szükséges tevékenységek körét,

ezt követően határozatban dönt az elhelyezési javaslat és elhelyezési terv elfogadásáról.
A szakmai munkánkban fontos a családdal történő együttműködés, ezért már a gyámhivatali tárgyaláson szükséges a csoportvezető nevelő jelenléte, a személyes kapcsolatok kialakítása érdelében. A gyermeknek és a szülőnek is lehetőséget adunk arra, hogy a leendő gondozási helyet megismerje.

4.1.2.Utógondozói ellátás

A gyámhatóság a gyermek vagy fiatal felnőtt kérelmére elrendeli az utógondozói ellátást, ha a fiatal felnőtt nevelésbe vétele nagykorúvá válásával szűnt meg, és létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll, vagy szociális intézménybe felvételét várja. A 18. életévét betöltött fiatal utógondozói ellátás keretében a lakásotthonban maradhat *maximum 21/24-25 éves* koráig.

A fiatal felnőtt utógondozói ellátásra akkor jogosult, ha:

- létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, /maximum 21 éves korig/
- nappali tagozaton tanul,/maximum 24/25 éves korig/
- szociális, bentlakásos intézménybe felvételét várja. /maximum 24éves korig/

Az intézmény vezetője és a fiatal felnőtt az utógondozói ellátásról írásbeli megállapodást köt.

A megállapodásban figyelembe kell venni a fiatal:

- vagyoni, jövedelmi viszonyait,
- egészségi állapotát,
- családi körülményeit,
- tanulmányait,
- kötelezettségeit.

Az utógondozói ellátás megszűntetését kezdeményezheti:

- az utógondozói ellátásban részesülő fiatal,
- a gyermekotthon szakmai vezetője, ha a fiatal – elfogadhatatlan magatartást tanúsít, a házirendet súlyosan megsérti.

Az utógondozói ellátást a Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ, Óvoda, Általános Iskola és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat utógondozási szinterein is igénybe veheti a fiatal. Ezért a fiatallal a különböző ellátási lehetőségeket ismertetni kell. Amennyiben más utógondozói szintéren nyer elhelyezést a fiatal úgy a fokozatos átvezetést biztosítani szükséges.
Az utógondozói ellátásért térítési díjat kell fizetni (Gyvt. 146.§.(1.)).

Az önálló jövedelemmel rendelkező fiatal az ellátásért a jövedelem 30 %-ának erejéig térítési díjat fizet.
Az utógondozói ellátásért fizetendő intézményi térítési díjat az Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Somogy Megyei Kirendeltsége állapítja meg.
Az utógondozói ellátott fiatal által fizetendő személyi térítési díjat a 133/1997 (VII.29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról az intézmény vezetője határozza meg. /Személyi térítési díj szabályzat alapján/ A térítési díj összegéről a fiatalt írásban értesíti.
A kiszabott térítési díjat a tárgyhót követő hó 10-ig kell az intézmény számlaszámára befizetni.
A térítési díj megállapításához a nagykorúvá válást követően, illetve az évenkénti felülvizsgálatok kapcsán a utógondozó beszerzi a fiatal jövedelemnyilatkozatát és a csatolandó igazolásokat (iskola látogatási, munkaszerződés, munkaügyi központ igazolását). Abban az esetben, ha a fiatal jövedelmi viszonyaiban változás áll be, úgy köteles az utógondozó felé jelzéssel élni.

4.2.A gyermek befogadása

Az új gyermek beszoktatása különösen sok körültekintést, türelmet és gyöngédséget igényel. Ha jól felkészítik a gyerekeket az új gyermek fogadására elkerülhető a féltékenység, - így a gyermekek is sokat segíthetnek a dolgozóknak az új élethez, életmódhoz való alkalmazkodásban.

A gyermek megérkezésekor, a nevelő csoportgyűlést hív össze, ahol a gyermekek bemutatkoznak egymásnak. A nevelő megmutatja az új gyermek helyét, ágyát, íróasztalát. Ismertetik vele a házirend legfontosabb részeit, elmondják a csoportszabályokat. Bemutatja az új gyereket az irodákban. Végigvezeti a házon, megismerteti a lakóegységekben a dolgozókkal, gyerekekkel.
A nevelő a gyermekvédelmi gyámmal együtt felveszik a kapcsolatot a gyermek szükségletének megfelelő iskolával és beíratja. A gyermekotthon orvosa megvizsgálja a gyermeket, ha szükséges, a megfelelő szakorvoshoz irányítja. Lehetőség szerint a csoportvezető nevelő a szakmai vezetővel együtt meglátogatja a családot.
Fontos feladat az egész nevelő közösség számára az új környezetbe kerülés miatt a gyermekben lejátszódó pszichés folyamatok megértése. Általánosan minden gyermek esetében beszélhetünk tárgyvesztésről, kerüljön be akár családi, akár egy másik intézményi környezetből, hisz egy számára fontos személyt, instrumentális környezetet, megszokott életmódot elveszít. Gyakori tudattalan mozgató a feldolgozatlan gyász, veszteségélmény. Az elhanyagoló, gyermekével nem törődő szülői attitűd is a gyászhoz hasonló veszteség élményként jelentkezik. Ezért nagyon fontos a szakemberek felkészítése, hogy az ebből fakadó reakciókat megfelelően értelmezni és kezelni tudja, valamint hatékony segítséget nyújtson a gyermeknek.

Az intézményt igénybevevők az intézményről, a szolgáltatásokról, jogokról és kötelességekről a Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ, Óvoda, Általános Iskola és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat honlapjáról, továbbá ezen szakmai programból tájékozódhatnak.

Feladatok a gyermek befogadásával kapcsolatban:

- Részvétel a gyámhivatal által szervezett tárgyaláson. Itt a lakóegység vezető, gyermekvédelmi gyám és a szakmai vezető vesz részt.
- A gyermek nevelésbe vétele után megkapjuk Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálattól a Tesz-1, Tesz-2 számú adatlapokat (gyámhivatali elfogadást követően), továbbá egyidejűleg megkapjuk a gyermekjóléti szolgálattól a Gysz-2 számú, Gysz-3 számú, Gysz-4 számú, és a Gysz-8 számú adatlapokat.

A gyermek befogadásáról a gyermekvédelmi ügyintéző értesíti a:

- Beutaló szervet
- Szakszolgálatot
- Illetékes gyermekjóléti szolgálatot
- Gyermek törvényes képviselőjét
- Id. és nevelésbe vett gyermek esetén a vérszerinti szülőt
- Pártfogói felügyelet alatt álló gyermek pártfogói felügyelőjét.

A gyermekvédelmi gyám felveszi a kapcsolatot az illetékes gyermekjóléti szolgálat családgondozójával. Kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek sorsának alakulásáról.
A gyermek bekerülésekor a gyermek ingóságait fel kell leltározni és nyilvántartásba kell venni.

A Szakértői Bizottság javaslata alapján, gyámhivatali határozattal nevelésbe vettként és saját kérelmére utógondozói ellátottként gyámhivatali határozat alapján vehetünk fel otthont nyújtó ellátásra szoruló gyermekeket és fiatalokat, valamint az utógondozása alatt olyan élethelyzetbe került fiatalt, ami indokolja az újra felvételét utógondozói ellátottként. Az utógondozói ellátás keretében befogadott fiatallal minden esetben megállapodást kell kötnünk az ellátásának feltételeiről és időtartamáról, térítési díjáról.

4.3.Egyéni gondozási és nevelési tervek

A befogadást követően a gyámhivatal által jóváhagyott elhelyezési javaslat és elhelyezési terv, (Tesz-1, Tesz-2 számú adatlapok) illetve a gyermekjóléti szolgálat Gysz-2, Gysz-3, Gysz-4, Gysz-8 számú adatlapok kézhezvétele után, 30 napon belül el kell készíteni a gyermek egyéni gondozási-nevelési tervét, a Gh-1 számú adatlapot.
Ennek az adatlapnak az alapja a korábban készült dokumentáció, vélemények, illetve a gyermekkel, szülővel folytatott beszélgetések, a szakemberek közösen kialakított álláspontja és minden egyéb jelentős körülmény.
Célja, hogy a gyermek igényeinek, lehetőségeinek megfelelő terv készüljön, a gondozás-nevelésre, illetve a szakemberek felelősségére és munkamegosztására vonatkozóan.
Az egyéni gondozási-nevelési terv egyesíti a gyermekotthoni ellátás szolgáltatásait a gyermek szükségleteihez. Az adatlap kitöltését a lakóegység vezető, gyermekvédelmi gyám, szakmai vezető a gyermekkel közvetlenül foglalkozó szakemberekkel team munkában végzi. Meghallgatja a szülőt, ha van kapcsolat, a gyermeket, a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját.
A tervben külön fel kell tüntetni a gyámhivatal jóváhagyását igénylő rendelkezéseket.
Az egyéni gondozási-nevelési tervet a gyermek erőforrásainak és szükségleteinek felmérésére kell alapozni.
Az egyéni gondozási–nevelési tervben foglalt feladatok megosztása, konkrét módszerek meghatározása és végrehajtásának koordinálása a lakóegység vezető feladata.
A terv teljesítését szükség szerint át kell tekinteni és értékelni kell.

4.4.A gondozás nevelés elemei

4.4.1.Esetkezelő szolgáltatások

A szükségletorientált gondozói-nevelői magatartást az elkötelezettség, az intenzivitás és a komplexitás elvének megvalósítása jelenti. Kiindulópont a gyermek szükségleteinek megértésén nyugszik, amely a fejlesztő, problémakezelő munka alapja. Az esetvezetés során a segítő teamet szükséglet irányú érdeklődésnek, módszerességnek, folyamatosságnak és türelemnek kell jellemeznie.

Az esetkezelő szolgáltatások általános célja az, hogy segítsünk a gyermeknek megérteni és feldolgozni mindazt, ami vele és családjával történt, ami a gyermekotthoni elhelyezéséhez vezetett. Segítsünk a szülőknek és a gyermekkel kapcsolatot tartó más családoknak is abban, hogy egymás segítségére lehessenek problémáik kezelésében. Fejlesszük a gyermek önismeretét és problémakezelési készségét.
Az esetkezelő szolgáltatások részben a lakóegységen belül, részben külső együttműködőkkel valósíthatók meg és minden esetben egyéni megoldást igényelnek.
Gyermekotthonunk lakóegységeiben havi rendszerességgel, de szükség szerint gyakrabban is megbeszéléseket tartottunk. A megbeszéléseken a napi aktuális problémákon túl egy-egy gyermek, fiatal felnőtt „esetmegbeszélésére" is sor került. Az esetmegbeszéléseken támaszkodunk a GH-1, GH-3 adatlapokra. A teamek rendszeresen értékelik a problémamegoldó folyamatot, megbeszélik a sikeresség/sikertelenség okait, a nehézségeket, kudarcokat, eredményeket. Minden esetben célokat, feladatokat tűznek ki, melyek értékelésére a következő megbeszélésen történik. A célok feladatok rögzítésre kerülnek az Egyéni Gondozási Nevelési Tervekben, az egész nevelő team felelős a megvalósításáért

Kritikus helyzetek kezelése:

- *Csavargás*

A csavargás rendkívül elterjedt és sokértelmű tünet, neurózis, pszichopátiás fejlődés tünete, de lehet egészséges személyiségű gyermek egészséges reakciója is nehéz életkörülményeire. Az ok lehet kalandvágy vagy a mindennapi környezetből való menekülés. Amennyiben gyermekeinknél csavargást észlelünk a legfontosabb feladat kideríteni az okát, megállapítani típusát, hiszen ebben van kezelésének kulcsa is. A későbbiekben azután az okokat kell kezelni, hiszen a csavargás csak tünet.
A gyermekkori szökés, csavargás fő típusai.

- A szökés-csavargás enyhe formája, amikor a gyermek környezetével szembehelyezkedve iskolát, napközit, lakócsoportját kerüli, rövidebb időre eltávozik, játék, szórakozás céljából.
- Valamilyen súlyos trauma hatására kialakult, reaktív depresszív állapotban bekövetkező elszökés és kóborlás.
- A régebbi érzelmi konfliktusok valamilyen külső inger hatására felszínre kerülnek, és a gyermek ezt a helyzetet másképp nem tudja kezelni. Például: szülői látogatás, kudarcélmény, konfliktushelyzet következtében.

Feladatok

- A gyermek csavargásáról való tudomást szerzést követően azonnal meg kell próbálni felderíteni hollétét.
- Ha ismert a hely, megkeressük és hazaszállítjuk.

- Ha nem tudjuk,hogy a gyermek hol van, a törvényben meghatározott időn túl szökésként kezeljük és eszerint járunk el.
- Egyéni beszélgetés keretében, differenciált bánásmóddal, pszichológus segítségével, megpróbáljuk feltárni a csavargás okait. Ha az okok mögött iskolai sikertelenség áll, felvesszük a kapcsolatot az iskolával, osztályfőnökkel.
- Team megbeszélést tartunk, meghatározzuk a megfelelő módszereket.

o *Szökés*

A gyerekek szökésének több oka és háttere, illetve indítéka lehet. Nagyon fontos, hogy ezzel a gyerekeket nevelők tisztába legyenek. A szökésből megkerült gyermekkel mindenképpen el kell beszélgetni és keresni kell szökése okait, indítékait. Ilyen szempontból az alábbi típusúak lehetnek:

- Már eleve, többek között azért kerültek be a gyermekotthonba, mert már otthonról is szöktek rendszeresen illetve ha más gyermekotthonból kerültek be, akkor onnét is szöktek, az ilyen gyerekeknek sokszor már életformájává vált a szökés.
- Kamaszlányoknál gyakori, hogy egy szerelmi kapcsolatot létesítettek és ezért szöknek. Ha a lány 14 éven felüli és a fiatalember viszonylag rendezett körülmények között él, akkor tőle nem szabad eltiltani. A fiatalembert behívjuk a gyermekotthonba és a lánnyal közösen elbeszélgetünk arról, hogy hogyan lehetne kapcsolatukat elfogadható rendszer és szabály közé helyezni. Nem akadályozzuk meg, hogy hétvégeken találkozzanak, ha a körülmények a fiatalember családja megbízható. Erről családlátogatással győződünk meg.
- Időnként gyermekprostitúció is állhat a lányok szökésének hátterében. Gyakran titkolóznak ezen a téren. Feltűnő lehet ebben az esetben a túlzott költekezés, ismeretlen eredetű zsebpénz felbukkanása. Segíthet a felvilágosító munka, a rendőrség segítségének igénybevétele. Megkíséreljük bizalmas érzelmi kapcsolat kiépítésével együttműködését megnyerni az életformája megszüntetése érdekében.
- Fiúgyerekek esetében az életformává vált szökések esetében bűnöző, kábítószeres életforma áll. Az ilyen esetekben csak a zárt keretek, szigorú elvárások, erősen szabályozott körülmények segíthetnek. Következetes kontrollal megpróbáljuk a csavargó, bűnöző életformáról leszoktatni őket. Amennyiben ezek nem segítetnek, akkor speciális nevelésre van szükség.

Feladatok:

- Ha a gyermek nem ér vissza a megbeszélt időre, akkor érdeklődünk a bejelentett tartózkodási helyén, illetve megpróbáljuk elérni a várható felbukkanási helyeken.
- A törvényben meghatározottak szerint 14 éven aluli gyermek esetén azonnal bejelentést kell tenni a rendőrségen. 14 éven felüli gyermek esetén, néhány órát várunk hátha beérkezik a gyermek, azonban még 24 órán belül értesítjük a rendőrséget.
- A szökés tényét rögzítjük az esemény naplóban. Jelezni kell a szökést a gyámnak, a lakóegység vezetőnek.
- Amennyiben a gyermek az intézménybe önként visszajön, akkor értesítjük a rendőrséget és a körözés visszavonásra kerül. A megkerült gyermekkel

beszámolót készíttetünk, melyben leírja eltűnésének okait, a szökés alatt vele történt eseményeket, tartózkodási helyét, megélhetési forrásait.

- Ha a rendőrség találja meg, és a visszaszállításáról az otthonnak kell gondoskodnia, a gyermek köteles az adódó anyagi költséget megtéríteni.
- Miután a gyermek biztonságban visszakerült az otthonba, esetmegbeszélésen tárjuk fel szökése hátterét, a következő szempontok figyelembevételével: életkor, nem, hova szökik, meddig van távol, mi történik ezalatt, stb.
- Ha szükségesnek látjuk, szakemberek bevonásával igyekszünk elkerülni az újabb krízishelyzetet. Indokolt esetben AIDS vizsgálatot, lányoknál nőgyógyászati vizsgálatot is végeztetünk.

o ***Iskolakerülés***

Az iskolakerülések hátterében sokszor iskolai kudarcok, tanulási nehézségek állnak. Az iskola verseny- és teljesítmény centrikus légkörében állandó tanulmányi nehézségekkel küszködnek, mivel a traumák okozta lelki terhek miatt kisebb a teljesítőképességük a normál családban élőkéhez képest.
Az iskolakerülés lehet a kudarckerülés is. Rossz jegyek gyakran együtt járnak azzal, hogy a tanárokkal személyes konfliktusba keveredik, az osztálytársai kinézik, perifériára kerül, esetleg bűnbakká válik.

Megoldási lehetőségek, feladatok:

- A probléma kezelésében segít a tanárokkal való rendszeres és jó kapcsolat kiépítése, együttműködésük elnyerése.
- Segíthet egy-egy tantárgyból rendszeres korrepetálás, foglalkozás.
- Amennyiben iskolában a helyzete ellehetetlenül, előfordulhat iskolaváltás, más alternatív iskolatípus megtalálása, ahol jobban tolerálják a problémás gyerekeket.

o ***Gyermekbántalmazás***

A gyermekotthonba jelentős számban kerülnek fizikailag rendszeresen és súlyosan bántalmazott gyermekek, akiknek önértékelése súlyosan sérült, érzelmeiket nehezen tudják szabályozni, az iskolában rosszul teljesítenek, alkalmazkodási zavaraik, viselkedési problémáik vannak, kortársaikkal rossz a kapcsolatuk. Különösen érzékenyek a környezetükben előforduló agresszióra. Gyakran válnak ismételten agresszió áldozatává, esetleg – védekezésként- maguk is indulatosak, agresszívek, bántalmazóvá válnak.
A gondozottak élettörténetében előfordul szexuális bántalmazás is, amely főként serdülőkorban okoz nehézséget a szexuális fejlődésben, a párkapcsolatok kialakításában.

Feladatok:

- Megóvjuk őket az ismételt agressziótól.
- Viselkedésük a bántalmazás következménye, ezért segítjük őket, hogy agressziómentes környezetben szerezzenek tapasztalatokat.
- A szexuálisan bántalmazott gyermekek feltétlenül pszichológiai segítséget igényelnek a traumatikus események feldolgozásában, számukra biztosítjuk a rendszeres terápián való részvételt.

A lelki segítségnyújtás is az esetkezelő szolgáltatások része. Ahogy a munkatársaknak kell a szupervízió, úgy a gondozott gyermekeknek és fiataloknak is szükségük van lelki támogatásra, olykor külső segítségnyújtásra. Éppen ezért nagyon fontosnak tartjuk például a csoportok és az egyházak kapcsolatait. De ezen kívül is elérhetővé kell tenni a gondozott gyermekek és fiatalok számára, ha úgy érzik, hogy problémáikra a lakóegységen belül nem kaphatnak megfelelő választ, vagy ha olyan gondjuk van, amit szívesebben osztanának meg kívülállókkal, kapcsolatba léphessenek a lelki segélyszolgálatok valamelyikével.

4.4.2. Az esetkezelés folyamata

Diagnosztizálás → esetmegbeszélés → esetkezelés → esetkontroll → új feladatterv indítása →↓
szakterületenként csoportban szakterületenként csoportban csoportban ↓
↓
Szükségletek terv készítése terápiák hatékonyságmérésen
↓
felmérése alapuló feladatértékelés
↓
↓
Egészségügyi Felzárkóztatás Eü-i, pszichológiai Szocializációs szint
↓
Nevelési/oktatási Fejlesztés Fejlesztőpedagógiai Tanulmányi haladás
↓
Mentálhigiénés Korrekció Családgondozói Kapcsolatalakulás
↓
Szociális Tehetséggondozás Alkotókör/szakkör Mentálhigiénés állapot
↓
↓
Bekerüléskor: Rendszeres: Folyamatos: Rendszeres:
Rendszeres: ↓
30 nap megfigyelés évi 2 alkalom évi 2 alkalom évi
2 alkalom ↓

4.5.Nevelési szolgáltatások:

A lakóegységekben a nevelés-gondozás elválaszthatatlanságának alapelvét még hangsúlyozottabban érvényesítjük a napi gyakorlatban. Minden tevékenységen keresztül a nevelés céljait és elveit, illetve a gyermekek érdekeit tartjuk szem előtt. Sok odafigyelést, törődést kell nyújtani a gondozottaknak. Igyekszünk megnyerni a gyermeket, gondozottakat nevelésük és gondozásuk érdekében. Ennek során ki kell alakulnia, épülnie bennük annak a kötelességtudatnak, hogy nevelőikkel-gondozóikkal együttműködjenek.
A gyermekotthonban kiemelt nevelési feladat a tudatos személyiség fejlesztés, és a személyiségfejlődés-zavar korrekciója. A nevelés itt egyben terápiás hatású is. A fejlesztés során figyelembe vesszük a különböző neveltségi szinteket, a magukkal hozott eltérő szociokulturális mintákat, és a már személyiségbe beépült deviáns viselkedési gyakorlatot.

A gyermekotthoni nevelés:

- érzelmi és szociális biztonságot nyújt
- biztosítja a helyes irányú testi, érzelmi, erkölcsi, szellemi fejlődést
- törekszik a gyermek és családja közötti kapcsolat rendezésére
- gondoskodik a fiatalok pályaválasztásának előkészítéséről, felkészíti az önálló életvitelre

Elősegíti, hogy a növendékek képesek legyenek beilleszkedni társadalmunkba, rendezett életvitelre törekedjenek, teljesítsék az állampolgári kötelezettségeiket, tudatosuljon bennük a jogok és kötelezettségek összhangja. A növendékek számára olyan életkörülményeket teremtünk, hogy megfelelően szervezett, tudatos nevelő hatások eredményeképpen a társadalmi helytállást segítő autonóm viselkedési szabályozási rendszert alakíthatnak ki.

A nevelés további elvei:

- a közös szemlélet elve
- tudatosság elve
- tervszerűség elve
- az aktivitás elve,
- gyermeki személyiség figyelembevételének elve
- nevelő vezető szerepének elve
- a nevelő hatások összehangoltságának elve, (a felsorolt nevelési alapelvek akkor hatékonyak, ha a nevelőmunka minden területén érvényesülnek és a nevelésben résztvevő valamennyi személy alkalmazza, illetve tekintettel vannak egymásra)
- A gyerekek passzivitását fel kell oldani és aktivitását értékes, hasznos irányába fel kell kelteni és fenn kell tartani.

4.5.1.Értéknevelés

A mai értékválságban lévő társadalomban, ahol az értékmérés az üzlet, a pénz, a fogyasztás, a tömegmanipulálás körül forog, fontos feladat, hogy valamilyen iránymutatást adjuk. Bizonyos örök, minden társadalmi formában meglévő értékeket feltétlenül meg kell mutatnunk a gyerekeknek, fiataloknak, akár beszélgetés, akár hiteles példamutatás formájában. (Pl. a béke, igazságosság, szabadság, szeretet, testvériség, a másokon való segítés, az önzetlenség, a tisztelet, anyaság, a lelki értékekkel is felruházott szerelem, stb.) Fontos tudni, hogy csak azok az értékek válnak belsővé (interiorizálódnak), amelyeket olyan személy mutat meg számára, akivel érzelmileg illeszkedni tudnak, akivel azonosulnak. Ugyanakkor arra is nevelünk, hogy pluralista társadalomban élünk, vagyis nem csak a saját értékeinket erősítjük, hanem a tőlünk eltérő másféle értékeket is tiszteletben kell tartanunk.

4.5.2.Műveltségre nevelés

A gyermekek érdeklődését felkeltjük a szellemi értékek, a művelődés irányába is. Az iskolai kudarcélmények ellenállást váltanak ki, ilyen értékek felé. Azonban a tudományok a művészetek és más műveltségbeli területek iránt mégis fel lehet kelteni az érdeklődést, és az igényt ki lehet alakítani az ezekkel való foglalkozásra, ha kötetlenebb, szabadabb, a természetes kíváncsiságra építő formákat használunk. (Pl. vetélkedők, könyvtár, Internet, kiállítások, kulturális előadások, színház, stb.).

4.5.3.Szexuális életre, párkapcsolatokra való felkészítés

Szerelemre való felkészítés. Mik az udvarlás kulturált formái, a párkapcsolat formái, a másik megbecsülése. Ne rombolják szét a kapcsolataikat. A kapcsolatokat építeni kell. Meg kell tanítani a korszerű fogamzásgátlás gyakorlatára fiataljainkat. Tudatosítani kell bennük a szexuális élet felelősségét.

4.5.4.Tanulás segítése

A gyermek képességeinek megfelelő oktatás biztosítása elengedhetetlen jövőjének alakítása érdekében. Az óvodás és alsó tagozatos korosztály számára ideális az intézményben működő óvoda és iskola, fejlesztő programjaival, gyógypedagógusi segítéssel. A felső tagozatosok beilleszkedése a böhönyei iskolába nem problémamentes, ezért a napi kapcsolattartás elengedhetetlen. A délutáni felkészülés a lakóegységekben, illetve a fejlesztő pedagógus által irányított kis csoportban történik.
Amennyiben szükséges, a gyermekvédelmi gyám kezdeményezi a gyermek szakvizsgálatát, a Nevelési Tanácsadóban, vagy a Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottságban.
A gyermek tanulmányi lemaradásának, nehézségeinek megszüntetése, segítsége a lakóegység vezető és a fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus feladata, egyéni foglalkozásokkal, tanulás módszertani ismeretek nyújtásával, szükség esetén külső szakember bevonásával.
A tehetséges gyermekek képességeinek felismeréséhez és kibontakozásához segítséget kell adni. Ennek személyi, tárgyi feltételeit meg kell teremtenünk, szükség esetén a gyermek vagyona is igénybe vehető (gyámhivatalai engedéllyel). Az újonnan beutalt gyermek számára lehetőség szerint, előzőleg is igénybe vett iskolát kell biztosítani.
A gyermek pályaválasztása során a gyermek elképzeléseinek, képességeinek ismeretében kell kiválasztani a további iskolatípust. A kiválasztásnál ki kell kérni a gyermek szülőjének a véleményét is. Szükség esetén pályaválasztási tanácsadás is igénybe vehető.

4.5.5.A gyermekotthoni nevelő munka módszerei

A nevelő munka módszereinek kiválasztásánál - a célok ismeretében- az életkori- és egyéni sajátosságok figyelembe vétele az alapvető szempont.
Módszereinknél - a kulturális hagyományainktól eltérően- elvetünk minden eljárást és eszközt, amely a gyermekek fizikai és lelki bántalmazását, tekintély-elv érvényesítését, elvi fegyelmet, azaz autokratikus bánásmódot jelent! Ugyanígy elvetjük a szabadosság-elvet képviselő eljárásokat, azaz az elnéző, követelményt nem támasztó, csak a gyermeki "aktuális igény" kielégítését célzó túlzott engedékenységet.
Módszereink vezérelve a "növesztő-nevelés", a "terelgetés", "irányítás", "pásztorlás", azaz az erőszak-mentes indirekt hatásokra építő fejlesztés.
Az indirekt hatások a csoportban zajló történések (nevelő, gyermekfelügyelő - gyermek interakciókban)
Ennek nevelő beavatkozásai három síkon jelennek meg:

- a cselekvés,
- az érzelmi azonosulás
- és az értelem síkján.

Szokáskialakításokat célzó "beidegző" hatások:

- a követelés, a gyakoroltatás, a segítségadás, az ellenőrzés-visszajelzés és az ösztönzés módszerei. (cselekvési szint)
- a példaképek kialakulását célzó magatartási modelleket közvetítő hatások:
- mint a mesélés, a gyermek környezetében tapasztalható tények, jelenségek bemutatásának, illetve legfőképpen a személyes példaadás, modell-nyújtás (szerep-minták) módszerei. (érzelmi azonosulás szintje)
- a meggyőződés kialakulását segítő tudatosító hatások:
- a gyermekekkel való beszélgetések, a közös élményfeldolgozások, könyvnézegetések, környezet megfigyelései, séta közbeni beszélgetések, stb.(értelmi fejlődés és fejlesztés szintje)

A gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével, a mintakövetés sokkal nagyobb jelentőséggel bír, mint a kognitív/értelmi szinten zajló fejlesztések. Különös gondot fordítunk a nevelő munkában résztvevő, sőt a technikai személyzet magatartásában tapasztalható non-verbális magatartás minőségére. Az érintésre, a mozdulatokra, a szemkontaktusra, a mimikára, a hangsúlyra, hanghordozásra, hangerőre különös figyelmet szentelünk.
Külön gondot fordítunk a nagyon megterhelő munkát végző gyermekfelügyelők, pedagógusok, stb. kiégésének megelőzésére.
A szakmai továbbképzések, az intézményen belüli pozitív megerősítések a nevelőmunka hatékonyságának emelését, ill. a gyermekekre (és kollégákra) irányuló humánus viszonyulás lélektani feltételeit hivatottak biztosítani. Ilyen feltételek mellett joggal várhatók el a hatékony fejlesztés módszereinek alkalmazása a nevelőmunkában a munkatársaktól.

Konkrét módszerek:

- Hozott szokások megismerése, feltérképezése
- Helytelen szokások leépítése helyes minták nyújtásával
- Meggyőzés és magyarázat
- Gyakoroltatás- pozitív megerősítéssel
- Ellenőrzés
- Egységes követelményrendszer

Egyéni beszélgetések módszere:
Egyik legfontosabb módszer a nevelésben az egyéni beszélgetések. Rendkívül fontos a gyermek bekerülése előtörténetének a megismerése, hiszen csak ennek fényében lehet megérteni esetleges bántalmazottságát, elhanyagoltságát, rossz, illetve hiányos szocializációját és kötődődési zavarai hátterében lévő okokat, csak ennek ismeretében lehet nevelését tudatosan megtervezni, végezni.

Egyéni sikerhez juttatás:

A gyermekben megkeressük az erősségeket, lehet ez bármely terület-ezt továbbfejlesztjük. Önbizalmat adunk, mely a gyengeségek leküzdésében segít.

Csoportgyűlések személyiségfejlesztő módszerei:

A csoportgyűlések során mód nyílik a közös problémák megbeszélésére, kérdések megvitatására, magatartásproblémák, konfliktusok kezelésére, önismereti nevelésre a gyermek-kamasz közösség „által tartott tükör" segítségével, csoportos viselkedés terápiára. A község ereje is igen erőteljesen hat az egyén személyiségfejlődésére.

Gyakorlatok alkalmazásával, lehetőség van bizonyos – a közösség vizsgálatának tárgyává tett – szituációk eljátszására, a dramatizálással történő modellezésre, utána a látott tapasztalatok megbeszélésére, feldolgozására.

Otthongyűlés:

Kezdeményezheti a gyermekönkormányzat, szakmai vezető.

Szociometria módszere:

A közösség fejlesztése során bizonyos időközönként érdemes felmérni az aktuális közösségi hálót, melyre a szociometria módszere kiválóan alkalmas. Ennek során felszínre kerülnek a szimpátiák, ellenszenvek, barátságok és az esetleges peremhelyzet is. Ennek ismeretében válik lehetővé a közösség tudatos fejlesztése.

5. Rekreációs szolgáltatások:

A rekreációs szolgáltatások tekintetében az alapvető tárgyi és személyi feltételek megteremtése terén sokat fejlődött otthonunk. Számítógépes terem, 10 géppel, kézműves és fejlesztő szoba, külön épületben sportra alkalmas helyiség, szabadtéri kézi-és futballpálya áll rendelkezésünkre. Felszereltségük jó, pályázati és alapítványi forrásoknak köszönhetően. Feladatunk, hogy az elavult udvari játékokat kicseréljük. Szabadidős nevelőt alkalmazunk, aki a gyermekek és fiatalok érdeklődése és igénye szerint szervezi a tevékenységeket. A csoportvezetők heti rendszerességgel különböző szabadidős kínálattal várják gyermekeinket. A gyermekotthon elzártságából adódóan különösen a kamaszkorú ellátottaknak kell életkoruknak megfelelő elfoglaltságról gondoskodnunk.

A gyermekotthon szabadidős hagyományai:

- Szakkörök (szövő, tea-ház- beszélgető kör, sport, kiskukta, természetjáró, informatika, játék)
- Modern tánc
- Versmondó-és mesemondó versenyek (a tehetségeseknek bekapcsolódás a körzeti és megyei versenyekbe)
- Színház és egyéb kulturális események látogatása.
- Táborozások
- Egyéni utak (Hollandia, Magyar Barátok Tervezés Alapítvány)
- Jutalom utak (Mobilitas ifjúsági csere pályázatok)
- Kirándulások (csoportok kirándulása – Balatonra, Zalakarosra, stb.)
- Strandolás- Marcali, Balaton
- Pályázatok útján nyert kirándulások (céllal megjelölt)
- Atlétikai versenyek (korosztályonként, gyermekotthonok növendékei között)

Szabadidő kulturális rendezvényei:

- Ó-év búcsúztató – kisebbeknek vetélkedővel
- Szilveszter – Buli-móka, a nagyoknak DISCO
- Télapó – csoportokba látogat el a Krampusszal a Télapó – Mikulás DISCO
- Farsang – KISZE égetés – farsangi bohóságok
- Fice főzőverseny- „Körbe jár a fakanál"
- Pedagógus nap – nevelők, tanítók köszöntése,

Szombati sport délelőttök gyermekeknek, az intézet dolgozóinak, és a faluban élő fiataloknak.

Sport Club tagság – Tapsonyban

- Böhönyén

Jeles napok hagyományai:

- Adventi ünnepkör
- December 13. Lucázás
- December 20 – 27. Betlehemjárás házalóval
- December 23. Ünnepi vacsora, fenyőállítás, mézeskalácssütés, Betlehemi műsor
- December 26. Aprószenteki sibrálás (korbácsolás)
- Január 1. Újév köszöntése
- Farsang
- Kisze bábuállítás, égetés
- Bolond lakodalom
- Műsoros rendezvény – Bál
- Húsvét
- Tojásfestés, berzselés, karcolás, mintázás, tojásfa állítás, díszítés
- Locsolkodás, tojásdobálás
- Részvétel istentiszteleten, körmeneten
- Pünkösd
- Istentiszteleten részvétel
- Pünkösdölő játék és köszöntő házaló
- Falunap augusztus, Királyi Szakácsok versenye
- Színtér biztosítása
- Bekapcsolódás a megrendezésbe, lebonyolításba, a Hagyományőrző Egyesület programjaiba.

5.1.Egészségügyi és étkezési szolgáltatások:

A gyermekotthonban biztosítjuk a napi ötszöri étkezést az életkornak illetve az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelően. Gondoskodunk továbbá az orvos előírásainak megfelelő étkezésről, különösen beteg gyermek esetén. Hétköznapokon az ebédet a Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ, Óvoda, Általános Iskola és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatot székhelyintézményének konyhája biztosítja, reggeliről, vacsoráról és a hétvégi étkezésekről a lakóegységek gondoskodnak. Szorgalmi időszakban a felső tagozatos gyerekek az általános iskolában kapják a tízórait, ebédet, uzsonnát.

Feladatok:

- Étrend összeállítása a gyermekkel közösen-az egészséges és változatos étkezés követelményeinek megfelelően
- Árkalkuláció készítése a takarékossági szempontokat figyelembe véve (Interneten kikeresni az árakat)
- Bevásárlás megszervezése- gyermekkel közösen
- Bevásárlás
- Ételkészítés- életkortól függően fokozatos önállósodás- a segítéstől az önálló főzésig

Az egészségügyi alapellátást a gyermekotthonnal megbízási szerződében álló háziorvos látja el. Heti egy alkalommal tart rendelést a gyermekotthonban. Az ápolási nővér heti három munkanapot tartózkodik az intézményben., vezeti az egészségügyi füzetet (védőoltások, gyógyszerezés, diéta, kontrollvizsgálatok ideje). Szakorvosi ellátást Marcaliban, Kaposváron, Pécsen, Budapesten tudunk igénybe venni.

A gyermekotthon törvényben előírt kötelezettsége, hogy gyermekek egészségi állapotát figyelemmel kísérje (rendszeres szűrés) és megszervezze részükre a szükséges egészségügyi ellátást..
A gyermeket, bekerülését követően a háziorvos, megvizsgálja, felveszi a kapcsolatot előző háziorvosával, bekéri a meglévő orvosi dokumentációt. A gyermekjóléti szolgálat a Gysz-2 Gysz-4. számú adatlapokat megküldi a gondozási hely részére. Elkészíttetjük a gyermek közgyógyellátási igazolványát.
A gyermek betegsége esetén azonnal orvoshoz fordulunk. Ha szakorvosi vizsgálat szükséges, felnőtt kíséri el a gyermeket, elmagyarázza a vizsgálat, beavatkozás formáját.
A gyermek orvosi vizsgálataihoz, műtéthez csak a gyermek gyámja adhat hozzájáruló nyilatkozatot. Ezért a gyermek egészségi állapotában bekövetkezett változásokról az ápolási nővér, lakóegység vezető értesíti a gyámot. Az orvos utasításának megfelelő ellátást a gyermek gondozói biztosítják Gyógyszert csak az orvos utasítására kaphat a gyermek, az előírt adagban, melyet a gondozó adagol, felügyeli a bevételét. A gyógyszert szekrényben gondosan elzárjuk.
Fekvőbeteg gyógyintézeti kezelést igénylő gyermek esetén a lakóegység vezetője megszervezi, hogy a gyermeket gondozói rendszeresen meglátogassák a kórházban, illetve ha a kórház távol van, telefonon kapcsolatot tartsanak vele.

5.2.Napi életgyakorlat

A gondozás-nevelés elemei a gyermekotthon mindennapi gyakorlatában valósulnak meg. Szervezett, jól átlátható, megérthető struktúrát alakítottunk ki, mely a gyermekeknek biztonságot, kiszámíthatóságot jelent. Az alapvető napi életritmus kialakításában a lakóegységekben azonosak a keretek, a csoport a kor és nem függvényében kialakítja saját arculatát, a gyerekek életkorának megfelelő mely egyben terápiás célokat is szolgál.
A heti- és napirend pedagógiai jelentősége fontos: a gyermekeknek meg kell tanulniuk a testi gondozás, étkezés, tanulás, pihenés és munka módjait. A nevelés alapvető eszköze a tevékenység, mely együttműködésen, megegyezésen alapul.

Fő területei:

- tanulás
- munka
- szabadidős tevékenység.

A napirendnek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy a gyerekek egészséges fejlődéséhez szükséges biológiai és pszichológiai feltételeket megteremtse. Biztosítani kell a gyerekek gazdag, változatos tevékenységét, életkornak és szükségleteknek megfelelő váltakozását. A napirend bizonyos keretek közt rugalmas, így lehetőség van az előre nem tervezett események beillesztésére.

A nevelés alapvető keretei, melyeket előre kell tervezni:

- gondozás
- egészséges életmódra nevelés
- közösségi nevelés
- egyéni bánásmód
- játék, munka, tanulás, kulturális tevékenységek.

Az önkiszolgáló és önellátó tevékenységekbe minden gyermek életkorának megfelelően vesz részt. Minden gyermekünk életkorának megfelelően el tudja látni magát.
A gyermekek személyes tárgyaikat elkülönítve tudják tárolni az íróasztalukban, és a saját szekrényükben.
Nagyobb értékű személyes holmijukat a nevelői szoba széfjében tárolhatják.

A gyermekeket egészséges életvitelre, helyes szokásokra neveljük. A személyes és környezetük higiéniájának elsajátítására különös figyelmet fordítunk. A személyi higiénia kialakítása során nagyon fontos a fokozatosság, a megtanítás, megmutatás, a rendszeres ellenőrzés.
Szexuális felvilágosítást, egészségkárosító szokások veszélyeire való figyelem felhívást (dohányzás, alkohol, drog, korai szex). Egyéni beszélgetések, filmek, előadások (orvos, védőnő) segítségével oldjuk meg.
A tevékenykedtetési formák kiterjednek a háztartási munkára, mint takarítás, mosás, vasalás, ruhajavítás, főzés, mosogatás, kertészkedés, állatgondozás, barkácsolás, melynek célja az önálló életre való felkészítés.
A gyermekotthonban nevelkedők havonta koruknak megfelelő összegű zsebpénzt kapnak, amiről szabadon rendelkeznek.
A 10 évnél fiatalabb gyermekek a gyermekfelügyelő segítségével, előre megtervezve használja fel zsebpénzét, míg az idősebbek egy összegben kapják meg és önállóan gazdálkodnak.
2012. 01. 01.-től a családi pótlék 100%-nak a személyre szóló felhasználásával az egyéni igényeket elégítjük ki, amelyről részletes nyilvántartást vezetünk.
A gyermekek alapvető jogait tiszteletben tartjuk, joguk van a nevelésük, oktatásuk, vallásgyakorlásuk kérdéseiben véleményt nyilvánítani.
Jogaik gyakorlásában gyermekönkormányzat működése van a segítségükre. Társaikat ők is tájékoztatják jogaikról, kötelességeikről és a jogorvoslati fórumokról.
A napi rendszeres tevékenységeket (időrendben) a napirend tartalmazza. A házirend összefoglalja, hogy a gyermekotthon munkatársai és lakói miként teljesítik egymással szembeni kötelezettségeiket, és hogyan érvényesíthetik jogaikat, az együttműködésük kereteit, elvárt módját, valamint a fegyelmezési és jutalmazási módszereket is.

5.2.1.Napirend

Iskolaidőben	
6:00	Ébresztő (a középiskolába bejáró gyermekek a busz indulásának függvényében kelnek.
6.00-6,30	Tisztálkodás, ágyazás
6.30-6.45	Reggeli, fogmosás, tízórai elkészítése
6.45-7. 15	Takarítás, rendrakás
7.15	Indulás az iskolába (Felső tagozatosokat egy gyermekfelügyelő kikíséri a buszra)
8.00	Az óvodásokat, és az alsósokat leviszi a gyermekfelügyelő a helyi iskolába, óvodába
8.15-14.00	Iskolai oktatás

13.30-14.00	Alsó tagozatosok ebédelnek, majd a napközis nevelő felügyeletével szabadidő
14.00	A felső tagozatosok megérkeznek, ebéd a lakóegységben
14.30-15.00	Szabadidős foglalkozások
15.00-16.30	Tanulás napköziben, lakóegységben, kiscsoportban, gyógypedagógiai fejlesztések
16.30.-18.00	Szabadidős kínálat: számítógépezés, asztalitenisz, foci, filmvetítés, csocsó, kártyajátékok, tollaslabda, görkorcsolya, kerékpár, tánc, kötetlen játék, vacsora előkészítése
16.30	Óvodások megérkezése
18.30.-19. 30	Vacsora, napi értékelés, kötetlen beszélgetés
19.30.-20.00	Szabadidő a fenti kínálat szerint
20.00-21.00	Fürdés, tanszerek, ruhák ellenőrzése, elpakolása
21.00-22.00	Szabadfoglalkozás, tv, társas játék, beszélgetés
22.00	Villanyoltás

Ünnepnapokon, hétvégeken, szünetekben	
8.00- 9.00	Folyamatos felkelés, önállóan végzett egészségügyi tevékenységek. Besegítés a reggeli elkészítésébe, terítés.
9.00	Reggeli
9.30-12.30	Délelőtti egyéni és csoportos elfoglaltságok. Istentisztelet, televíziózás, zenehallgatás, játék, végzett tevékenységek. Takarítás, mosás, vasalás, segítség a főzésben, sütésben. Terítés. Ház körüli tevékenységek, udvar, utca takarítása, növényápolás, kerti munka.
12.30-13.00	Ebéd
13.30 -19.00	Háztartási tevékenységek, takarítás, bútorápolás, mosás, vasalás. Szabad és csoportos foglalkozások életkortól és szándéktól függően. Uzsonna 16:00 körül. Visszautazás a kollégiumban (szorgalmi időben). Kirándulás, engedélyezett kimenő, zenehallgatás, televíziózás, újságolvasás, kerékpározás. Vacsora elkészítése, terítés.
19.00-19.30	Vacsora
19.30-22.00	A lakás kitakarítása, egészségügyi tevékenységek személyenkénti ellenőrzése (haj, köröm, másnapra ruházat előkészítése). Fehérneműk, zoknik mosása Csendes tevékenységek: olvasás, beszélgetés, mese, rajzolás, társasjáték. Késői televíziózás lehetősége egyeztetés alapján.
22.00 -	Villanyoltás, pihenés

A napi életgyakorlat során a különösen figyelünk a következő területekre:

- Szokásrendszer elsajátíttatására, működtetésére, begyakoroltatására- figyelembe véve az életkori sajátosságokat, vagy szükségleteket.

- Életgyakorlat része a napi program közös megbeszélése, esti értékelése, tekintettel az egyes gyermekek önértékelésére is. (közösség-és személyiségfejlesztő módszerek alkalmazása)
- Biztosítjuk a napi ötszöri étkezést
- Az étlapokat havonta összegyűjtve tároljuk. Tervezésük a gyermekekkel közösen történik. A főzésben, előkészítésében, a terítésben, mosogatás rendrakás folyamatában felelősi rendszer működik. A feladatok elosztását a gyermekek részvételével, aktív bevonásával végezzük. Az önként vállalt feladatokat szívesebben teljesítik gyermekek, de minden munka fajtát el kell sajátítaniuk életkornak, nehézségi foknak megfelelően. A beosztást kifüggesztjük hét elején a faliújságra.
- A szabadidős, őszi-téli, tavaszi-nyári szüneti programok tervezettek. A gyermekotthonban jól látható helyen kifüggesztjük a közös kínálatot. A lakóegységek ezen felül saját programot készítenek a csoport és egyes gyermek igényének megfelelően.
- A ruhák, cipők megfelelő gondozása, karbantartása a napirend része, de az eszközök biztosítása előzetesen történik.
- A ruházat beszerzése a gyermekkel közösen történik, az egyéni tulajdon védelmére nevelést szolgálja, hogy nem engedjük az egymás közti cseréket.
- Gyermekeinknek fényképalbuma, a 2010. évtől pedig élettörténet naplója van, melyet a gyermekfelügyelő és a gyermek közösen készít.
- Joguk van, hogy meghallgassák véleményüket az őket érintő kérdésekben, tanítjuk a joggyakorlást.
- A gyermekek részt vesznek az érdekképviseleti fórum munkájában

5.2.2.Nevelők, gyermekfelügyelők és gyermekek együttműködésének koordinálása

A saját felnőtt rendszer kialakítása folyamatban van gyermekotthonunkban. Első lépésként minden gyermekfelügyelő három-három gyermek élettörténet füzetét vezeti, azokét, akikkel a kötődés szorosabb, a kapcsolat bizalmasabb. A fejlesztés iránya a teljes rendszer kiépítése. A következő feladatok jelenleg egy-egy gyermekfelügyelő koordinálásában vannak, akik felelősek az adott területért.

- a ruházat pótlása javítása, tisztán tartása, egyéni öltözködés és stílus alakítása
- élelmiszer és tisztítószer bevásárlás a gyermekekkel együtt kezeli és irányítja a zsebpénz felhasználását (6-14 éves korig)
- szervezi a név és születésnap megünneplését
- vezeti és ellenőrzi a egyéni felszerelések nyilvántartását és leltárát

A lakóegység vezető napi kapcsolatot tart az óvodával, iskolákkal, szülői értekezleten vesz részt, pszichiáterhez viszi a gyermekeket.

A gyermekotthon házirendje konkrétan szabályozza:

- a napirenddel kapcsolatos feladatokat,
- viselkedési, magatartási szabályokat,
- jutalmazás, szankcionálási lehetőségeket,
- a kapcsolattartás rendjét, lehetőségeit,
- gyermekek jogait és kötelességeit,
- a panaszjog érvényesítésének módját

5.2.3.Jutalmazás, elmarasztalás

Elismerés és dicséret, mint módszer a leghatásosabb a sérült személyiségű, önbizalomhiánnyal küzdő gyermekek és fiatalok nevelésében.

A hatékonyság módszerei:

- A legapróbb fejlődést is észrevesszük, és azonnal dicsérettel megerősítjük.
- Minden gyermeknél a saját képességeihez mért eredményt értékeljük
- A negatív magatartási formák esetében is keressük meg és hangsúlyozzuk, ami a gyermek személyiségében pozitív
- A „kis lépések" elve meghatározó
- Szerződéskötés
- Egységes és objektív rendszer legyen
- Stabil viszonyítási keretet jelentsen a gyermek mindennapi életében
- Pozitív viselkedés megerősítésére épüljön
- Azonnali visszacsatolást adjon a gyermeknek
- Legyen motiváló

Minden gyermeket bizonyos értékelő időszakonként- naponta, hetente értékelünk a következő területeken:

- házimunka
- napirend
- iskolába járás
- tanulás
- kimenő betartása
- tisztelet felnőttekkel
- tisztelet társakkal

A rendszer működésének feltételei:

- A jutalom elnyerésének feltételei jól látható helyen legyenek kifüggesztve
- A megerősítés-visszacsatolás legyen folyamatos
- Az értékelés a gyermekek számára legyen érthető, objektív, az értékelést végző személy pedig következetes és hiteles
- Az értékelést és jutalmazást feltétlenül a csoport előtt tegyük, motivációs célzattal
- Az értékelésnél vegyük figyelembe az egyéni képességeket
- Esetenként egyénre szabott jutalmat jelöljünk ki, legyen értéke a gyermek számára
- A jutalom legyen mértéktartó
- A jutalom időben legyen elérhető
- Elérése ne legyen nagyon nehéz
- Ne váljon sablonossá
- A gyermek számára érthetően, világosan, röviden legyen megfogalmazva, mivel érte el a jutalmat

A jutalmazás fajtái:

- Szóbeli
- Írásbeli
- Tárgyi
- Közvetlen (egy-egy gyerekre irányul)
- Közvetett (kisebb vagy nagyobb csoportra irányul)

Azért azt ne feledjük, hogy neveltjeink számára közvetlen figyelmünk jelenti a legnagyobb jutalmat.

Elmarasztalás, büntetés

Azt a gyermeket, aki a gyermekotthon házirendjét, annak normáit a gyermekotthonban és azon kívül megszegi, fegyelmező intézkedésben kell részesíteni.
Büntetés: Fontos, hogy kövesse a tettet, amit elítélünk, ne legyen kollektív és megalázó.
Már azt is büntetésnek értékeljük, ha elmarad a jutalom.

Szóbeli elmarasztalás: elmondjuk, hogy cselekedete nem megfelelő, de megértetjük vele, hogy bízunk benne és reményeink szerint többet nem fog előfordulni.

Írásbeli figyelmeztetés: abban az esetben, ha már azonos magatartásformáért legalább háromszor szóban figyelmeztettük. Az eseménynaplóban és a gyermek személyi anyagában is dokumentáljuk.

- Tv nézéstől való eltiltás-szobájában kell tartózkodnia
- Számítógép használatának korlátozása
- A gyermek saját maga dönt a büntetés formájáról (pl: kimarad a közös jutalmakból vagy pl. magnóját eltesszük egy bizonyos ideig)
- Kiemelés: a gyermeket, vele megbeszélve, életkorától függően, meghatározott ideig kiemeljük a csoportból, illetve a csoporton belül ingerszegény környezetben helyezzük el-felügyelet mellett
- A gyereknek, fiatalnak az udvaron is a felnőtt közelében kell maradnia. Pl. gyújtogatás, lopás,agresszivitás, társak bántalmazása
- Szándékos károkozás megtérítése.
- Kimenő korlátozása
- Súlyos esetben az utógondozói ellátást nem támogatja a gondozási hely pl: rendszeres szökések, bűncselekmények után.

5.2.4.Családokkal való kapcsolattartás

A hazagondozás feltétele, amely alapvető cél, a meglévő családi kapcsolatok erősítése, ápolása. Ez magában foglalja a család, a hozzátartozó látogatását a gyermekotthonban, a gyermek hazalátogatásait, tehát a folyamatos és időszakos kapcsolattartást.
A családi kapcsolatokat erősíti a gyermekotthon nevelője, aki a gyermekjóléti szolgálat családgondozójával, valamint a társintézmények családdal foglalkozó szakembereivel együttműködve végzi tevékenységét. Segíti a gyermekvédelmi gyám munkáját.

Intézményünkben látogatásra kiválóan alkalmas kapcsolattartó lakást alakítottunk ki, amely testvérsorokhoz érkező szülőknek is biztosítja az együttlét kulturált lehetőségét. A gyermekvédelmi gyám valamint egy ügyeletes nevelő a látogatás idején az intézményben tartózkodik, szükség esetén felügyeli a látogatást, megbeszéli a felmerülő problémákat, tájékoztatja a szülőt a gondozott gyermek neveléséről, fejlődéséről és a vele kapcsolatos fontosabb eseményekről. A továbbtanulás, képzés, életpályája kijelölése előtt a gyermekvédelmi gyám kikéri a szülő véleményét.
Családi napokat szervezünk, melyeken a szülők és gyermekek közös programokon vesznek részt. Célunk a szülői kompetenciák erősítése, szülő-gyermek kapcsolat javítása, minták nyújtása a nevelés terén.
A látogatások a gyámhivatal határozatai alapján történnek. A gyermekotthon és a szülő a gyermek, nevelésbe vételét követően megállapodást köt, mely tartalmazza a kapcsolattartás helyét idejét. A kapcsolattartást akadályozó körülményekről a szülő, a nevelő, a gyermekvédelmi gyám előzetesen tájékoztatják egymást. A szülőnek fel nem róható okból az elmaradt kapcsolattartást pótolni kell, amelyre előzetesen egyeztetett időpontban kerülhet sor. /betegség, rendkívüli munkavégzés/ A szülő hibájából elmaradt kapcsolattartást nem pótoljuk!

Kapcsolattartás formái:

- Látogatása a gondozási helyen
- Levelezés
- Telefonkapcsolat
- Ajándékozás
- Csomagküldés
- Folyamatos kapcsolattartás
- Időszakos kapcsolattartás

A gyermek számára a kapcsolattartáshoz szükséges lehetőségeket (postai költség, telefonálási lehetőség) a gyermekotthon biztosítja. A gyermekek a gyermekotthonban lévő telefonról hívhatják hozzátartozóikat. Egyéb telefonhívásokat saját zsebpénzükből fedeznek. A gyermekeket hétköznap délután 17-20 óráig és hétvégén egész nap az adott lakóegység számán kereshetik a hozzátartozók. Sürgős esetben, más időpontban is. A gyermekek a leveleiket feladhatják, igény esetén havi 4 felbélyegzett borítékot kaphatnak, ezen felül a zsebpénz terhére vásárolhatnak. A gyermekek leveleiket naponta nevelőiktől kapják kézhez./Visszatartani, felbontani TILOS / Ajándékot, csomagot a gyermek hozzátartozójától átvehet.

Egyéb szabályozások:

- Ha a szülő, hozzátartozó olyan állapotban - alkoholos, drogos befolyásoltság- érkezik az intézménybe, hogy látogatásával a gyermek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését súlyosan veszélyeztetné, vagy a hozzátartozó fertőző beteg, a gyermekét nem látogathatja.
- A gyermekvédelmi gyám a gyámhivatali határozattal összhangban alkalmanként hétvégi eltávozást engedélyezhet. Az engedélyezés a szülő, hozzátartozó írásbeli kérelmére történik, ha a gyermek és szülője, hozzátartozója közötti kapcsolatot megfelelő, a gyermek gyermekvédelmi gyámja ehhez hozzájárul, illetve az illetékes gyermekjóléti szolgálat környezettanulmányában, helyzetértékelésében javasolja, valamint a gyámhivatal engedélyezi.
- a látogatásokról, eltávozásokról nyilvántartás készül, a látogató a látogatás tényét aláírásával igazolja.

- Időszakos, hosszabb hazalátogatásra iskolai szünetekben, ünnepnapokon kerülhet sor, kizárólag a gyámhivatal által engedélyezett időben, helyen és hozzátartozónál.
- Amennyiben a szabadság alatt a gyermek 30 napot meghaladóan tartózkodik a szülő háztartásában, a családi pótlékot, iskoláztatási támogatást a szülő a vagyonkezelő gondnoktól / gyermekvédelmi gyámtól igényelheti. A gyermek ellátása, felügyelete ilyenkor a gondozást-nevelést időszakosan ellátó szülő felelőssége és kötelezettsége.

- A gyámhivatal indokolt esetben előmozdítja a szabadságvesztésben vagy előzetes letartóztatásban lévő szülő gyermekével való kapcsolattartását, ha ez a gyermeket nem veszélyezteti. Ennek érdekében a gyámhivatal a szülő kérelmére, illetve a büntetés-végrehajtási intézet megkeresésére- a jegyző véleményének figyelembevételével – a gyermekkel kapcsolatos információkat adhat. A gyámhivatal, illetőleg a bíróság – kérelemre- elsősorban akkor jogosítja fel a gyermek szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőjét a kapcsolattartásra, ha a gyermek érzelmi fejlődését a szülőtől való teljes elszakadása veszélyeztetné.

A családdal való foglalkozás formái:

- a gyermek bekerülése után a szülők meghívása, az otthon bemutatása, egyéni gondozási-nevelési elkészítése, házirend, szokások megismertetése,
- közlemények a szülőknek,
- szülő – nevelő aktív kapcsolata.
- gyermekjóléti szolgálat
- családi napok szervezése

Nevelő családgondozással kapcsolatos feladatai

A gondozott gyermek és családja közötti kapcsolat ápolása és a hazakerülés érdekében a nevelő, a gyermekvédelmi gyám együttműködik az illetékes gyermekjóléti szolgálat családgondozójával.

A nevelő feladata:

- a gondozott gyermek és családja közötti kapcsolat elősegítése,
- a gondozott gyermek felkészítése a családdal való találkozásra, szükség esetén a gyermeknek a kapcsolattartás helyszínére kísérése,
- az okok felderítése, ha a kapcsolattartásban zavar támad,
- a gondozott gyermek felkészítése a családba való visszakerülésre,
- közreműködés a hazakerülést követő teendők az életvitel megtervezésében,
- évente legalább egy alkalommal látogatást tesz a vérszerinti családnál.

5.3.A gyermekotthon kapcsolatrendszere

Kapcsolatok:

- A helyi és a szomszédos települések önkormányzataival
- Iskolákkal, melyekben neveltjeink tanulnak
- Gyermekjóléti Szolgálatokkal, gyámhivatalokkal
- Munkahelyekkel (Hans Paus Hungária Kft, Tekla Kft, Halm Bt)
- Egyházakkal (Katolikus, református)
- Társintézményekkel
- LOSZE
- FICE (részvétel a koordinátori értekezleteken, „Körbejár a fakanál" főzőverseny operatív szervezése, helyszín és feltételek biztosítása)
- Nevelési Tanácsadók, Tanulási Képességeket Vizsgáló és Beszédvizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsága

5.3.1.Szponzorálás

Otthonunk minden lehetőséget kihasznál, hogy gyermekeink minél jobb ellátásban részesüljenek. A munkatársak által létrehozott „Kapaszkodó" közhasznú alapítvány a szabadidős tevékenységek, sport és kulturális programok támogatását tűzte ki célul. Adományozóink száma az évek során nőtt, köszönhetően a dolgozók elkötelezettségének, kapcsolatainak, valamint a pályázati lehetőségek kihasználásának.(NCA). A szabadidős tevékenységek tárgyi feltételeinek javítása, nyári programokhoz való hozzájárulás a rekreációs szolgáltatások minőségét emeli.
Külföldi támogatóink, német, osztrák, olasz magánszemélyek a ruházat, játékok és háztartási cikkek adományozásával enyhítik anyagi nehézségeinket.

5.3.2.Külföldi kapcsolatok

1992 óta kapcsolatot tartunk a dániai Aarhus városában lévő gyermekotthonnal. Első időszakban pár napos nyaralásokat és szakmai tapasztalatcserét jelentett. A Mobilitas Iroda által kiírt ifjúsági cserékre vonatkozó pályázatokon (Ifjúság 2000-2006, Fiatalok lendületben programok) minden évben eredményesen vettünk részt, így gyermekeink minden nyáron nemzetközi csereprojektek résztvevői lehettek. Közben kapcsolatainkat német és osztrák partnerekkel bővítettük. 2008-ban az év projektje díjat adományozta a Mobillitás Országos Ifjúsági Szolgálat intézményünknek, elismerve a csereprojektek sikerességét. A gyermekink az interkulturális tanulás folyamatában megismerkedtek más kultúrák hagyományaival, szokásrendszerével, a másság elfogadását tanulták, gyakorolták. A külföldre utazó gyermekek, fiatalok számára az EU által előírt biztonsági intézkedéseket tesszük meg.

5.4.A szakmai felkészültség biztosításának módjai, formái

COMENIUS 2000 minőségfejlesztési program I. intézményi modelljét a gyermekotthon, iskola, óvoda területére is kidolgoztuk, működtetjük. Az elvek azonosak, de az intézményegységek specialitásai megjelennek a dokumentációban és megvalósításban.
Helyzetelemzés készült az intézményről. Sikerült elindítanunk egy párbeszédet a partnerekkel a gyermekotthon működéséről. A párbeszéd eredményeként kialakult az intézményben egy sajátos minőségkép, ami tartalmazza a közvetlen környezet, a kliensek elvárásait, és e kettőnek mind teljesebb összehangolására való törekvést. A minőség biztosítása megköveteli a erősségeink, gyengeségeink, lehetőségeink és veszélyeink számbavételét (PDCA-elv)- ebből kiindulva a rövid, közép és hosszú távú tervek meghatározását, az ebből következő konkrét feladat lebontást.

Munkatársainkat rendszeres továbbképzések, tapasztalatcserék szervezésével szakirodalom biztosításával segítjük a megváltozott feladatok ellátására. A megbeszélés, az esetmegbeszélés, a szupervízió lehetősége minden munkatárs számára elérhető. A továbbképzések a továbbképzési terv szerint történnek. Az elvégzett képzéseket és továbbképzési pontokat nyilvántartjuk.
Félévente szakmai napokat szervezünk külső és belső előadókkal. A szakmai napok témái az aktuális gondozási-nevelési helyzetből fakadnak, törekszünk az új szakmai ismeretek elsajátítására, alkalmazására. Kis szakmai csoportok, műhelyek megbeszélései havonta szükség esetén sűrűbben történik.

Esetmegbeszélés:

Az esetmegbeszéléseken a közösségben dolgozó felnőtteken kívül részt vesz a 12 évnél idősebb gyermek, fiatal felnőtt, a gyermek gyermekvédelmi gyámja, fejlesztőpedagógusa, lehetőség szerint gyermekeket tanító pedagógusok, pszichológus.
Az esetmegbeszélés menete:

- A team egy tagja, lehetőség szerint az a felnőtt, aki bizalmi kapcsolatban van a gyermekkel, ismerteti a személyiségében történt változásokat. Feltárja a pozitív folyamatokat, megvilágítja a problémákat.
- A gyermek, vagy fiatal felnőtt elmondja, milyennek látja önmagát, helyzetét, céljait.
- A team minden tagja kifejti véleményét.
- A nevelő ismerteti a gyermek és szülő kapcsolatának alakulását.
- A pszichológus beszámol a terápia eredményeiről.
- A pedagógusok az iskolai előmenetelről adnak képet.

A team közösen meghatározza a következő időszak céljait és konkrét feladatait és rögzíti az egyéni gondozási nevelési tervben.

Csoportmegbeszélés:

A gyermekotthonban lakóegységenként a szakmai vezető által irányított megbeszélés, tervezetten havonta, szükség esetén azonnal.

- gyermekekkel kapcsolatos problémák megbeszélése és közös megoldása,
- gyermekek tanulmányi munkája, magatartása,
- következő hónapra tervezett programok megbeszélése, megszervezése, feladatok kiosztása,
- egyéb, a dolgozók munkájával kapcsolatos problémák megbeszélése, megoldása.

A munkatársak fejlődését biztosító szolgáltatások:

- Szakmai napok
- Szakmai Konferenciák, szakmai műhelyek
- Tapasztalatszerző látogatások
- Továbbképzések, tanfolyamok
- Szupervízió- a szakmai team lélektani támogatása

A meglévő objektív mérőrendszerek továbbfejlesztése szükséges (nevelési folyamatok mérése – az önálló életvezetésre való felkészítés eredményessége)

Az intézmény vezetése, munkatársai elkötelezettek a szakmai programban megfogalmazott küldetés és értékrend érvényre juttatása iránt

5.5.Elbocsátás az otthonból

A gyermekotthon a gyámhivatalnak a gondozott gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét megszüntető határozata alapján az ellátást megszünteti, a gondozott gyermeket határozatban megjelölt személynek átadja. Az átadás megtörténtét, a gondozott gyermeket átvevő személy aláírásával igazolja továbbá a gyermek dokumentációiról, ruházatáról stb., az előre elkészített átadás-átvételi jegyzőkönyvet. Bármilyen okból is szűnik meg a gyermek vagy a fiatal gyermekotthoni elhelyezése, ez az élethelyzetében jelentős változást okoz. Erre a gyermeket, fiatalt, a csoportot fel kell készíteni.

Gyermek távozhat:

- vérszerinti szüleihez
- örökbefogadó szüleihez
- nevelőszülőhöz
- más intézménybe
- nagykorúvá válással

A nagykorúvá vált fiatal felkészítése az önálló életre már előzőleg az évek során történik. Amennyiben a fiatal utógondozói ellátást kér, számára biztosíthatjuk ennek igénybevételét tovább a gyermekotthonban, (ilyen esetben a gyermek utógondozója az intézményünk nevelője lesz), de más utógondozói színtéren is.(utógondozó lakás, külső férőhely.) Kiemelten fontos a gyermek felkészítése nagykorúságára és képességei, önállósága alapján kell kiválasztani utógondozói ellátásának színterét.

Feladatok a gyermek elhelyezése kapcsán:

- Gondozási hely megváltoztatása ügyében részt veszünk az gyámhivatal által szervezett tárgyaláson. (gyermekvédelmi gyám, nevelő)
- A gyermek eltávozásakor leendő gyermekvédelmi gyámjának, nevelőjének átadjuk a gyermek személyes tárgyait a leltár alapján, a gyermek teljes iratanyagát, egészségügyi dokumentációt, a gyermekről készült fényképeket, élettörténeti füzetet.
- A gyermek távozásáról a gyermekvédelmi ügyintéző értesíti:
  - szakszolgálatot,
  - gyámhivatalt,
  - a gyermekjóléti szolgálatot,
  - a gyermek hivatásos pártfogóját (ha van).

5.6.Szakma etika

A gyermekvédelmi szaktudás ismeretanyagának külön elemeként említjük az etikai kódexet. A szakmai igény az etikai szabályozásra már megjelent. Ennek létrehozásához az egész szakmának szüksége van, ezért a szakma minden területének részt kell vennie a kidolgozásban. Jelenleg a szociális munka etikai kódexe irányadó.

5.7.Dokumentáció

A gyermekotthoni szakmai munka bizalmas munkakör. Az ott dolgozók a gondozott gyermekek és fiatalok (és hozzátartozóik) személyes adatainak bizonyos, meghatározott köréhez hozzáférnek - és ezeket felhasználják tevékenységük során. Tevékenységükre irányadó a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. LXIII. törvény rendelkezései, és ezt külön is szabályozza a 235/1997. (XII. 17.) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról. Minden munkatárs szigorú kötelezettsége, hogy megismerje és betartsa ezeket a jogszabályokat.

A dokumentációk típusai

- alapító okirat
- SZMSZ
- gazdálkodással kapcsolatos elszámolások, kimutatások
- leltár
- eseménynapló
- szakmai program

Gondozottak személyes iratanyaga, amelyben megtalálhatók:

- Bekerülést megelőző események dokumentumai
- Határozatok
- Gyermekvédelmi gyám, gyermekjóléti szolgálat családgondozói jelentések
- Egészségügyi dokumentumok, egészségügyi kísérőlap
- Igazolványok, okmányok
- „Gyermekeink védelmében" nyilvántartási rendszer adatlapjai
    - „Egyéni gondozási-nevelési terv"
    - GH-3 adatlap
    - TESZ-4 adatlap
    - GYSZ-7 adatlap
- Értesítés a befogadásról
- Értesítés az elbocsátásról
- Tájékoztatás az ellátásról
- Befogadó nyilatkozat
- Utógondozói megállapodás
- Feljegyzések a gyermekről
- Ruhaleltár
- Jegyzőkönyvek a szökésekről

- Nyilvántartás a szökésekről
- Zsebpénzkarton
- Házirend (napirend)

5.8.A „Macis" nyilvántartás

A gyermekvédelmi törvény bevezette az egységes nyilvántartási rendszert. Ez „Macis nyilvántartás" néven (a fejlécen szereplő logó után) terjedt el, mely a „Gyermekeink védelmében" nyilvántartási rendszer adatlapjait jelenti.

5.9.Távlatok a gyermekotthoni nevelés fejlesztéséhez

- A családias jelleg erősítése, az életszerű körülmények elérése
- A gyermekotthon szolgáltatásainak minőségi javítása, a minőségfejlesztési program alapján.
- Tárgyi feltételek javítása (bútorzat, textília, háztartási eszközök, fürdőszobák)
- Tehetséges gyermeknek ösztöndíjak megpályázása.
- Terápiák alkalmazása. Ki vagyon én? (identitás tudat alakítása).
- Mentálhigiénés programok, terápiák folytatása
- Konfliktuskezelő tréningek, felnőtteknek, gyerekeknek

6. A gyermeki jogok, és a gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A gyermek jogai:

1. Valamennyi gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító környezetben való nevelkedéshez.
2. Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a családjával való kapcsolattartásra a mielőbbi hazakerülése érdekében. Joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a fejlődését veszélyeztető helyzetek elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez, az önálló élete kialakításának megteremtéséhez.
3. A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.
4. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön.
5. A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyítésnek, és más, kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.
6. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a médiában fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen, továbbá hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.
7. A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el.
8. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy lelkiismeretei és vallásszabadságát tiszteletben tartsák, továbbá figyelemmel kell lenni nemzetiségi, etnikai és kulturális

hovatartozására.

9. A gyermeknek joga van szülői, vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez annak szükségessége esetén. A gyermeknek joga van származása, vér szerinti családja megismeréséhez és a kapcsolattartáshoz.
10. A gyermeknek joga van a szabad véleménynyilvánításhoz, ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, jogai érvényesítésének lehetőségeiről, továbbá ahhoz, hogy személyét és vagyonát érintő minden kérdésben meghallgassák, és véleményét korára, egészségi állapotára és fejlettségi szintjére tekintettel figyelembe vegyék.
11. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy alapvető jogai megsértése esetén bíróságnál és törvényben meghatározott más szerveknél eljárást kezdeményezzen.
12. A nevelésbe vett gyermek joga, hogy életkorhoz, egészségi állapothoz, fejlettséghez, valamint egyéb szükségleteihez igazodóan
    - állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban, megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön
    - gondozási helye megváltoztatását, testvéreivel való együttes elhelyezését kérje,
    - felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozásokon vegyen részt,
    - vallási, vagy lelkiismereti meggyőződését szabadon megválaszthassa, kinyilváníthassa, valamint hit- és vallásoktatásban vehessen részt,
    - véleményt nyilváníthasson a részére biztosított nevelésről, oktatásról, ellátásról, a személyét érintő kérdésekben meghallgassák, tájékoztassák
    - érdekei érvényesítésére gyermekönkormányzat létrehozását kezdeményezhesse,
    - támogatást kapjon gondozójától, törvényes képviselőjétől családi környezetébe történő visszatéréséhez,
    - családi környezetébe történő visszatérését kezdeményezhesse,
    - személyes kapcsolatait ápolhassa,
    - a személyes tulajdonú szokásos tárgyaihoz fűződő jogait gyakorolhassa,
    - utógondozásban részesülhessen.

Gondoskodást végző személyek jogai:

Az intézményben foglalkoztatottaknak biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez szükséges megbecsülést megkapják, tiszteletben tartsák emberi méltóságukat, és személyiségi jogaikat.
Munkájukat elismerjék (anyagi, erkölcsi), valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számunkra.
Jogsérelem esetén a szolgálati utat kell betartani. (szakmai vezető> igazgatóhelyettes> igazgató> intézmény fenntartója)
Panaszával fordulhat a Közalkalmazotti Tanácshoz, valamint Szakszervezethez.

7. Az intézményt igénybevevők tájékoztatásának helyi módjai

A gyermekotthonnal kapcsolatos és szükséges információk, az intézmény http://www.smogyvi.hu honlapján elérhetők, amelyet folyamatosan fejlesztünk és aktualizálunk. A gyermekotthon külön menüponttal rendelkezik, ahol igyekszünk a legfrissebb történéseket megjeleníteni a személyiségjogok figyelembe vételével.

Ezen túlmenően a tájékoztatás további módjai a következők

- személyes tájékoztatás és információnyújtás, mind a gyermek, mind családjuk számára az ellátás tartamáról és feltételeiről, az intézmény által vezetett, reá és a gyermekre vonatkozó nyilvántartásokról az ellátásra jogosult gyermek és hozzátartozói közötti kapcsolattartásról, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjéről, az érték-

és vagyonmegőrzés módjáról, az intézmény házirendjéről, panaszjoga gyakorlásának módjáról, a jogosult jogait és érdekeit képviselő érdekképviseleti fórumról

- a gyermekek és a kapcsolattartásra jogosult személyek számára faliújságon helyezzük ki a legfontosabb információkat, programokat, továbbá a Házirendet, a gyermekjogi képviselő elérhetőségét.

ZÁRADÉK:

A gyermekotthon szakmai programját a munkatársak megismerték. A szakmai program megfelel a gyermekvédelmi törvényben és a kapcsolódó jogszabályi követelményeknek. A dokumentáció nyilvánosságát biztosítjuk.

Nagyszakácsi, 2016. november 10.

Vince Henriett
igazgatóhelyettes

Gyermekvédelmi Központ, Óvoda, Általános Iskola és Tanulói Somogy Megyei Gyermekvédelmi Szakszolgálat 16.

Tomorné Huber Éva
igazgató

1. számú melléklet

Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ, Gyermekvédelmi Központ, Óvodája, Általános Iskolája, Gyermekotthona

HÁZIREND

Általános szabályok

1.1. A házirend a gyermekotthon életének általános törvénye, ennél fogva az abban foglalt kötelezettségek, valamint jogok és jogosítványok a gyermekotthon minden lakójára nézve egyaránt vonatkozik.
1.2. A házirend kialakításában a gyermekotthon polgárai, gyermekönkormányzat, képviseletük, a nevelőtestület és az intézményvezetés vett részt.
1.3. Akit az intézménybe felvettek, beutaltak, az a gyermekotthon polgárává válik.
1.4. Az intézmény tulajdonát képező tárgyakat, eszközöket kivinni csak engedéllyel szabad. (Ügyeletes nevelő, részlegvezető)
1.5. Megfelelő állapotú, saját tulajdonú tárgyat rendeltetésszerűen használhat az alsó-felső tagozatos gyermek, valamint a továbbtanulók. 14.00 órától 17.00 óráig (szükség szerint tovább) lakóegységükben tanulhatnak, nyugodt körülményeket biztosítva készítik el a házi feladatot, felkészülnek az iskolai kötelezettségekre. (a felső tagozatos korú gondozottak) A hétvégi tanulás szervezés a lakóegységekben történik. Szükség esetén az éjszakai órákban is lehet tanulni a társak zavarása nélkül.
1.6. A gyermekotthonba szeszesitalt behozni, szeszesitalt fogyasztani szigorúan tilos!
A növendékek játékgépen nem szórakozhatnak. (büntetést von maga után)
1.7. A gyermekotthonban a gondozottaknak dohányozni Tilos! A fiatal felnőttek csak a számukra kijelölt helyen dohányozhatnak.
1.8. Betegség, rosszullét esetén munkaidőben az ápolónőt kereshetik fel. 16.00 órától 8.00 óráig és hétvégeken, a beosztott nevelő felelőssége, mérlegelésével dönt a gyermekek ellátásáról (orvos, illetve mentő hívása). A beteg gyermeket a lakóegységében helyezzék el. Fertőző betegség esetén kórháza kell szállítani a gyermeket. Lakóegységekben alapvető gyógyszerekről, kötszerekről az intézmény ápolónője gondoskodik. A gyógyszeres dobozt zárható helyen kell elhelyezni. Csak felnőtt adagolhatja ki a szükséges gyógyszer mennyiségét. A gyermekek kötelesek betartani az orvos, ápolónő utasításait.
1.9. A gyermekek, fiatalok kimehetnek a faluba barátaikhoz, patronálókhoz, az intézmény dolgozóihoz, a szolgálatot teljesítő nevelő engedélyével, ki egyeztet a lakóegység vezetővel, lakásotthon vezetővel. Tanulási idő alatt csak rendkívüli esetben történhet a gyermek elengedése. Visszaérkezése után köteles a gyermek tanulmányi kötelezettségének eleget tenni. (Önállóan tanuló gyermekre a fentiek nem vonatkoznak. Önállóan utazó gyermekek elmehetnek osztálytársaikhoz Böhönyére, szülői kérésre. Csoportvezető dönt az engedélyezésről) Szakmunkástanuló kimenőre történő engedélyezését az ügyeletes nevelő engedélyezi.
1.10. A gyermekotthon lakói 21.00 órától csak külön engedéllyel tartózkodhatnak az épületen kívül. Fiatal felnőttek későbbi időpontban történő hazaérkezése nem zavarhatja a többiek nyugodt pihenését. (lázmázni, kiabálni tilos!)
1.11. A lakóegységekben 22.00 órától reggel 6.00 óráig a hálószobákban a pihenés feltételeit biztosítani kell.
1.12. A gyermekeket életkoruknak megfelelően tájékoztatni kell a tűzvédelmi és balesetvédelmi szabályokról.
1.13. Pénzt, értéket mindenki csak saját felelősségére tarthat magánál. Tiltott minden tevékenységi forma, ami a nyerészkedést szolgálja.

1.14. A gondozottak kötelesek a rendelkezésükre bocsátott ruházatot, eszközöket, felszerelési tárgyakat gondosan kezelni, rendben tartani.
1.15. Aki a ruházatot, felszereléseket szándékosan rongálja, elhagyja, eladja kártérítésre kötelezhető.
1.16. A házirend betartásáért és betartatásáért az ügyeletet teljesítő dolgozó a felelős.
1.17. A gyermekek és a fiatal felnőttek kötelesek a környezetgondozásban részt venni, pl. udvartakarítás.
1.18. A gyermek önkéntesen munkát vállalhat a gyermekotthonon kívül is.

A vendégfogadás rendje

A gyermekotthonban élő gyermek – életkorának vagy fejlettségének megfelelően fogadhatja barátait, osztálytársait, vendégeit.

A vendégek, barátok fogadása nevelő engedélyével történik előzetes egyeztetése alapján.

A barátok, osztálytársak fogadása nem zavarhatja a lakóotthoni egység napirendjét, tiszteletben kell tartani az ott élő gyerekek szokásait, igényeit.

A lakásotthoni egységbe látogató osztálytársak vagy barátok kötelesek a házirendet betartani.

A barátok, osztálytársak fogadásának időpontja
Hétköznap 17,00 – 18,30-ig,
Hétvégén, ünnepnapon: 10,00 – 17,00 óráig.
A fenti időpontok a lakásotthoni egység vezetésével rugalmasan változtathatóak.

A 14. életévét be nem töltött gyermek csak felnőtt kísérővel hagyhatja el a gyermekotthont.
A 14 évnél idősebb gyermek nevelőjével való egyeztetés alapján kaphat kimenőt.

Kapcsolattartás

A hozzátartozó és a gondozott gyermek kapcsolatáról a gyámhivatal határozata rendelkezik. A gyermekotthon elősegíti a gondozott gyermeknek hozzátartozójával folyamatos kapcsolattartását.

A kapcsolattartás formái:
Folyamatos kapcsolattartás.
A gondozott gyermek meglátogatása tartózkodási helyén.

Időszakos kapcsolattartás a gyámhivatal határozata alapján.

Kapcsolattartás formái még a levelezés, telefon, ajándékozás, csomagküldés.

A szülővel való kapcsolattartást minden esetben elő kell segíteni, ha az a gyámhivatal döntésének megfelel. A látogatások alkalmával gondoskodni kell arról, hogy a gondozott gyermek és a hozzátartozó találkozása, együttléte meghitt formában, kulturáltan, és zavartalan körülmények között történhessen.

A hozzátartozó fogadása a gyermekotthon látogató helyiségében történik.

A látogatás időpontja:

- Minden hónap 2.vasárnap:10,00 – 17,00-ig
- A látogatók a lakásotthoni egységben dolgozó nevelő engedélyével vihetik ki az ott élő gyermekeket.

A gondozott gyermekek részére biztosítani kell a postai költségeket a levelezéshez és a telefonáláshoz, amelyek segítségével közvetlen hozzátartozóival kapcsolatot tarthat. A közvetlen hozzátartozók felsorolását a gyámhivatali határozat tartalmazza.

A gyermekek óvodába, iskolába indulási és érkezési rendje:

Óvoda	8,00 – 12.30
Általános Iskola	7,15 – 16,30
Szakiskola	7,30 – 16,00

JOGOK

2.1. A gyermeknek joga van arra, hogy állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban, - nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő – megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön.
2.2. A gyermeknek joga van, ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.
2.3. A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakoztatását segítő különleges ellátáshoz. (Szakellátás – Nevelési Tanácsadó, pszichológus, logopédus, felzárkóztatás, stb.)
2.4. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a fejlődésre ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségre káros szerek ellen védelemben részesüljön.
2.5. A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához a bántalmazással, fizikai-szexuális, vagy lelki erőszakkal – az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kegyetlen, embertelen, megalázó testi fenyítésnek, büntetésnek vagy bánásmódnak. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a közszolgálati médiákban fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, erőszakmentes, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen. Továbbá, hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.
2.6. A gyermeknek joga van – örökbefogadó családban, vagy más, családot pótló ellátás formájában – szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez.
2.7. A gyermeknek joga van származása, vérszerinti családja megismeréséhez és a kapcsolattartáshoz.
2.8. A gyermeknek joga van gondozási helyének megváltoztatására, testvéreivel való együttes elhelyezését kezdeményeznie.
2.9. A gyermeknek joga van felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozásokon részt vennie.
2.10. A gyermeknek joga van arra, hogy vallási vagy lelkiismereti meggyőződését szabadon megválassza, kinyilvánítsa és gyakorolja, valamint hit-és vallásoktatásban vegyen részt.
2.11. A gyermeknek joga van véleményt nyilvánítani neveltetéséről, taníttatásáról, ellátásáról. Joga van arra, hogy a személyét érintő kérdésekben meghallgassák, tájékoztassák.

2.12. A gyermeknek joga van, hogy érdekei képviseletére gyermek önkormányzat létrehozását kezdeményezze.
2.13. A gyermekotthon minden tagja választható és választó a diákönkormányzat, lakóegységek önkormányzatainak szerveibe.
2.14. A gyermeknek joga van arra, hogy támogatást kapjon gondozójától, törvényes képviselőjétől családi környezetébe való visszatéréséhez.
2.15. A gyermeknek joga van arra, hogy családi környezetébe való visszatérését kezdeményezze.
2.16. A gyermeknek joga van személyes kapcsolatainak ápolására, jogában áll szüleivel tartani a kapcsolatot. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy mindkét szülőjével kapcsolatot tartson abban az esetben is, ha a szülők különböző államokban élnek.
2.17. a gyermeknek joga van arra, hogy utógondozásban részesüljön.
2.18. A gyermeknek joga van képviseletet, védelmet kérni.
2.19. A gyermekotthon polgárainak joga, hogy az intézmény létesítményeit, eszközeit szabadon illetve felügyelettel, engedéllyel használja.
2.20. A gyermekotthonban lakó gyermeknek joga van a tanuláshoz.
2.21. A gyermeknek jogában áll a tanuláshoz tanári segítséget kérni.
2.22. A gyermeknek joga van a nyugodt és megfelelő időtartamú pihenéshez.
2.23. a gyermekotthonban élő gyermeknek, fiatalnak joga van az egészségügyi ellátáshoz.
2.24. A gyermekotthonban élő gyermeknek jogában áll vendégeket fogadni.
2.25. A gyermeknek joga van az egészséges táplálkozásra.
2.26. A gyermeknek joga van rendeletben, intézményi szinten meghatározott zsebpénzre, annak szabad felhasználására.
2.27. A gyermeknek joga van az egészséges táplálkozásra.
2.28. az ellátásban részesülők érdekvédelmét az érdekképviseleti fórum biztosítja, melynek működését az intézmény fenntartója határozza meg.
2.29. A gondozott gyermeknek joga van információhoz, ismeretei bővítését segítő, erőszakmentes műsorok hozzáféréséhez.
2.30. A gondozott gyermeknek joga van ahhoz, hogy az őt érintő ügyekben, alapvető jogai megsértése esetén, bíróságnál és a törvényben meghatározott fórumoknál panaszt tegyen. (Gyámnál, intézményvezetőjénél, érdekképviseleti fórumnál, OMBUDSMAN, gyermekjogi képviselő,).
2.31. A gyermekotthon speciális csoportjában elhelyezett gyermeket helyzetére való tekintettel fokozott védelemben kel részesíteni.

KÖTELESSÉGEK

a. A gyermekotthon házirendjében megfogalmazottakat betartani.
b. Az óvodai, iskolai házirendeket megtartani.
c. Tisztelettel, udvariasan viselkedni, betartani az együttélés szabályait.
d. Tanulmányait képességének megfelelő szorgalommal végezni.
e. A napirendnek megfelelően élni, végezni a rábízott munkát, feladatokat.
f. A gyermekotthon becsületét megvédeni, becsülni, képviselni és gazdagítani hagyományait.
g. Az intézmény rendezvényein köteles részt venni, műsoraikban szerepet vállalni.
h. Köteles a személyre kiadott használati eszközt, tárgyakat megőrizni.
i. Köteles egészségére, testi épségére vigyázni (dohányzás, alkoholizálás tiltása).
j. Köteles sorstársainál észlelt magatartási rendellenességet (italozás, cigaretta, kábítószer, agresszivitás, lopás, hazugság) nevelőjének jelezni.

k. Kötelessége engedélyt kérni eltávozásra a gyermekotthonban dolgozó felnőttől. Vidékre történő elutazáshoz (hazautazás, baráti látogatás) igazgatói engedély szükséges.
l. Kötelessége betartani a balesetvédelmi, tűzvédelmi, munkavédelmi oktatásban hallottakat./elektromos berendezések használatára különös figyelmet fordít).
m. A gyermekotthon neveltjének kötelessége a berendezési és felszerelési tárgyakat megóvni és megőrizni, és azokért felelőséget vállalni.
n. Kötelesek lakóegységenként a kialakított étkezési időt betartani. Kötelesek az étkezési magatartási normák betartására.
o. A gyermek életkorának megfelelően köteles az önkiszolgáló munkát és a rábízott munkát elvégezni.

A gyermek kötelessége különösen, hogy

- Gondozása és nevelése érdekében szülőjével vagy más törvényes képviselőjével, gondozójával együttműködjön.
- Képességeinek megfelelően tegyen eleget tanulmányi kötelezettségének.
- Tartózkodjék az egészségét károsító életmód gyakorlásától és az egészségét károsító szerek használatától.
- A gyermekek védelmét ellátó intézmények házirendje, a gyermek életkorához, egészségi állapotához, fejlettségi szintjéhez igazodva állapítja meg, a gyermekek jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait.
- Ha az intézmény házirendjét a fenntartó jóváhagyta, azt az intézményben mindenki által jól látható helyen ki kell függeszteni, és gondoskodni kell megismertetéséről, továbbá arról, hogy az a gyermekek, a hozzátartozók és az intézmény dolgozói számára hozzáférhető legyen.

Jutalmazási és fegyelmezési irányelvek a gyermekotthonba

J u t a l m a z á s

Jutalom az alább felsorolt tevékenységekben elért kimagasló teljesítményekért adható:

- Munkában elért kimagasló teljesítményért.
- Sportban elért kimagasló teljesítményért.
- Tevékenységi körökben elért kimagasló teljesítményért.
- Példamutató magatartásért.
- A tanuló személyiségétől függő teljesítményért.
- Önkiszolgáló munkáért.
- Tanulmányi munkáért.
- Segítő, támogató magatartásért.
- Gyermekotthonért végzett munkáért.
- Csoportos kiemelkedő, együttes munkáért.

A jutalomnál figyelembe kell venni a gyermek életkorát, fejlettségi szintjét, (honnan-hová jutott el). A jutalmazás a pedagógus és a gyermekközösség véleménye alapján történjen. A jutalmazás fejlessze a tanuló egész személyiségét. A jutalmazás közösség előtt történjen.

A jutalmazás formái: tárgyjutalom – pénzjutalom

Csoportos jutalmazási formák:

- Jutalom – kirándulás

- Pénzbeli hozzájárulás (sportesemény, színház vagy kiállítás látogatásához)

F e g y e l m e z é s

Csak akkor büntessünk, ha az ellentmondást előidéző okot és az egyéni problémáit tisztázzuk. Figyelmeztetésnél, büntetésnél tartsuk be a fokozatosság elvét, melyet oly módon kell alkalmazni, hogy mind a tanulóra, mind a közösség több tagjára nevelő hatású legyen. Az elmarasztalás a gyermeki személyiség ismeretében, egyedi elbírálás alapján történhet. A büntetés álljon összhangban a gyermek cselekedeteivel.

A testi fenyítés alkalmazása, a gyermek megalázása TILOS!

Fegyelmi intézkedések formái:

- Szóbeli figyelmeztetés: gyermekotthon vezetői szintű – intézményvezetői szintű
- Írásbeli figyelmeztetés (intézményvezetői szintű, a növendék személyi anyagához csatolandó)
- Felterjesztés speciális intézménybe való elhelyezésre.

2. számú melléklet

Ügyiratszám:

Együttműködési megállapodás
- gyámhivatal által elrendelt utógondozói ellátásban, gyermekotthonban/lakásotthonban részesülő fiatal felnőtt támogatásáról –

amely létrejött **egyrészről** a Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ, Óvoda, Általános Iskola és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat (továbbiakban Gyermekvédelmi Központ) Marcali, Berzsenyi u. 114. vezetője, mint **szolgáltató, másrészről** a gyámhivatal által határozatban elrendelt utógondozói ellátásra jogosult fiatal felnőtt, mint **utógondozói ellátott** között az alulírott napon, az alábbi feltételek mellett.

Az utógondozói ellátás igénybevételére megállapodást kötő fiatal felnőtt adatai:

Név, törzsszám: .....

Születési hely, idő: .....

Anyja neve: .....

Állandó lakhelye: .....

Tartózkodási hely: .....

Személyi ig.szám: .....

Adóazonosító jel: .....

TAJ száma: .....

1. Az utógondozói ellátást elrendelte a .....
az ..... számú ..... kelt határozatával. Az utógondozói ellátás kezdő időpontja: .....

   Az utógondozói ellátás időtartama gyámhivatali határozatban elrendelt, melyet módosítani a Gyermekvédelmi Központ javaslatára csak gyámhivatali határozattal lehet.

   Időtartama a gyámhivatali határozatban foglaltak alapján: .....

2. <u>A Gyermekvédelmi Központ a fiatal felnőtt részére az alábbi ellátást nyújtja:</u>
   Az otthont nyújtó ellátást biztosító otthon neve, címe:

.....

.....

Az ellátás elrendelésének oka a megállapodás megkötésekor: .....

A gyermek-, lakásotthonban elhelyezett fiatal a számára megállapított juttatás jellemzői:

A szükség szerinti ellátás tartalmát a következő felsorolás tartalmazza:

.....

.....

.....

3. <u>Az utógondozói ellátásért fizetendő térítési díj:</u>

A Gyermekvédelmi Központ által biztosított utógondozói ellátást igénybe vevő fiatal felnőtt, a havi rendszeres jövedelme alapján személyi térítési díjat fizet.

A megállapított térítési díj összege: ..... Ft.

A térítési díj megfizetésének módja:
.....

.....
.....

- Az ellátott által fizetendő személyi térítési díj összege az 1997.évi XXXI. törvény 146.§ (2) bekezdése alapján kerül megállapításra, amit az intézmény vezetője állapít meg. A személyi térítési díjra napi és havi összeg is megállapításra kerül, az igénybe vett szolgáltatáshoz viszonyítva.
- A 328/2011.(XII.29.) Kormányrendelet 5. számú melléklete szerinti – 30 napnál nem régebbi – kitöltött **jövedelemnyilatkozat** és a feltüntetett jövedelmekről szóló igazolás alapján az intézményvezető állapítja meg a személyi térítési díjat.
- Ha a személyi térítési díj összegét a fiatal felnőtt vitatja, e megállapodás kézhezvételétől számított 8 napon belül az Érdekképviseleti Fórumhoz fordulhat.
- A térítési díj alóli mentesség kérelemre indul. A kérelmet az intézmény vezetője bírálja el, és erről 15 napon belül, írásban értesíti a kérelmezőt.
- Az elmaradt térítési díj behajtása iránt - a működtető jelzése alapján – a fenntartó intézkedik.
- Az 1997. évi XXXI. törvény 147.§-ában foglaltak szerint a gyermekvédelmi intézmények esetében az utógondozói ellátásért fizetendő térítési díj a szolgáltatási önköltség és a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás különbözete. A fenntartó, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Somogy Megyei Kirendeltsége, IFF/ 29-9/ 2013. számú rendelkezésének értelmében, *„a külső férőhelyeken (...), illetve a nevelőszülői hálózaton belül biztosított utógondozói ellátás esetében (...) a térítési díj összege nulla."*
-

4. **Az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt vállalja:**

- A gyámhivatal határozatában rögzítetteket betartja, magára nézve kötelezőnek ismeri el.
- A nevelőszülővel, gondozóval, illetve utógondozójával szemben tiszteletteljes magatartást tanúsít, problémákat jelzi.
- Az utógondozóval rendszeresen együttműködik, tanácsait elfogadja, 15 napon belül írásban jelzi a Gyermekvédelmi Központ felé, ha lakcíme, családi állapota, tanulmányai, munkája, jövedelmi viszonyai, stb. megváltoznak.

5. **Fiatal felnőtt személyre szabott vállalása:**

.....

Az utógondozói ellátás megszűnése, megszüntetése:

5.1. Az utógondozói ellátás megszűnik:.

- Amennyiben a fiatal felnőtt **létfenntartását önállóan biztosítani nem tudó okból** részesül ellátásban, az utógondozói ellátás elrendelése okának megszűnésével,de legkésőbb a fiatal felnőtt 21. életévének betöltésével, vagy ha speciális vagy különleges ellátási szükségletűként érte el nagykorúságát, a 22. életévének betöltésével.
- Amennyiben a fiatal felnőtt azért részesül ellátásban, mert köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel (szolgáltatóval) **tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll**, a tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonymegszűnését követő 120. napon, de tanulói vagy felnőttképzési jogviszony fennállása esetén legkésőbb a 24, hallgatói jogviszony fennállása esetén legkésőbb a 25. életévének betöltésével.
- Amennyiben a fiatal azért részesül utógondozói ellátásban, mert **szociális bentlakásos intézménybe** várja a felvételét, az intézménybe való felvételével, legkésőbb a 22. életévének betöltésével.

5.2. Az utógondozói ellátás megszüntetése:

A gyámhivatal az utógondozói ellátást megszünteti, ha a fiatal felnőtt

- utógondozói ellátásának feltételei már nem állnak fenn.
- a nevelőszülőjével, utógondozójával, az utógondozói ellátást nyújtó intézmény munkatársával, illetve az intézményben ellátott társával szemben elfogadhatatlan, az együttélés szabályait súlyosan sértő magatartást tanúsít,
- a házirendet többször súlyosan megsérti,
- azt kéri,
- tanulmányi vagy vizsgakötelezettségét önhibájából nem teljesíti,
- az ellátás megállapításáról szóló gyámhatósági határozat közlésétől számított 15 napon belül az ellátást nem vette igénybe és ennek okáról önhibájából nem értesítette az ellátást nyújtót.

6. Az ellátásra jogosult tudomásul veszi, hogy körülményeiben bekövetkezett lényeges változás, illetve jogszabályi változás, valamint ennek következtében az intézmény belső

szabályozásában történt változás esetén a szolgáltató kezdeményezi a megállapodás módosítását.

7. *Az ellátásra jogosult nyilatkozik arról, hogy* az 1997. évi 33. § (2) bekezdésében foglaltak alapján ellátása tartamáról, feltételeiről, a róla vezetett ill. reá vonatkozó nyilvántartásokról, a közte és hozzátartozói közötti kapcsolattartásról (különösen a látogatás, távozás és visszatérés rendjéről), az érték és vagyonmegőrzés módjáról, az intézmény házirendjéről, panaszjoga gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési díjról, a jogait és érdekeit képviselő érdek-képviseleti fórumról szóló tájékoztatást megkapta.

8. Az utógondozói feladatok ellátásával a Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ .....szakmai vezetőt bízza meg.
Székhelye:
Elérhetősége:
Fogadónapja:

9. A megállapodó felek kijelentik, hogy a **megállapodásban** rögzítettek mindenben megfelelnek akaratuknak, melyet elolvasás és értelmezés után, saját kezűleg aláírták.

Dátum: .....

utógondozói ellátást igénylő

igazgató

.....
utógondozó

A Megállapodást kapják:

1. utógondozói ellátott,
2. utógondozó,
3. irattár

(Az Együttműködési megállapodás kitöltésének ideje: az utógondozói ellátás kezdetétől számított 15 napon belül)